

Entreprenörskapsbarometern för Skåne 2006

Skånes regionala
tillväxtprogram

NUTEK
Verket för näringslivsutveckling

Omslagsbild: Jonas Jönsson och Karin Aase på Venture Lab – en inkubator i universitetsmiljö med syfte att stimulera entreprenörskap och stödja studenter som vill starta eget företag.

Innehåll

Sammanfattning	5	<i>Satsningar på entreprenörskap i skolan</i>	36
Förord	7	<i>Förebilder</i>	37
NUTEKs Entreprenörskapsbarometer	9	<i>Kunskap och information</i>	38
NUTEKs nationella Entreprenörskapsprogram	9	<i>Vet var man skall vända sig</i>	40
Skånes Entreprenörskapsprogram	10	<i>Släkt och vänner kan hjälpa till</i>	42
Regional Entreprenörskapsbarometer för Skåne	11	<i>Företagare de närmaste åren?</i>	43
Entreprenörskapsbarometer för Skåne år 2006	12	<i>Förändring över tid</i>	44
<i>Hur många är företagare?</i>	12	Syntes och slutsatser	46
<i>Kan tänka sig bli företagare</i>	13	<i>Entreprenörskapets betydelse för företagandet</i>	48
<i>Kan tänka sig bli företagare, efter riksområde</i>	14	<i>Entreprenörskapets utväxling på regiondelsnivå</i>	48
<i>Kan tänka sig bli företagare, efter åldersgrupper</i>	15	<i>Strukturella skillnader</i>	49
<i>Kan tänka sig bli företagare, efter huvudsaklig sysselsättning</i>	16	<i>Regionala skillnader</i>	50
<i>Kan tänka sig bli företagare, efter erfarenheter från skolan</i>	17	<i>Andra strukturella skillnader</i>	51
<i>Att driva företag tillsammans med andra</i>	17	<i>Åtgärder för att stimulera entreprenörskap</i>	51
<i>Önskad sysselsättning</i>	19	<i>Information</i>	52
<i>Vill helst vara företagare</i>	20	Bilaga 1: Frågeformulär ENTREPRENÖRSKAPS- BAROMETERN 2006 (NUTEK)	53
<i>Vill helst vara företagare, efter åldersklasser</i>	23	Bilaga 2: Riksområden/NUTS2	56
<i>Unga i mellersta Norrland vill helst vara företagare</i>	24	Bilaga 3: Resultatredovisning efter kön, ålder och regionfamilj, REGION SKÅNE	57
<i>Vill helst vara företagare, efter nuvarande sysselsättning</i>	24		
<i>Vill helst vara företagare, efter erfarenheter från skolan</i>	26		
<i>Branscher unga vill starta företag inom</i>	27		
<i>Födda utomlands väljer andra branscher än infödda</i>	27		
<i>Kvinnor och män föredrar olika branscher</i>	28		
<i>Skäl till att inte vilja bli företagare</i>	29		
<i>Förväntade fördelar med att vara företagare</i>	31		
<i>Skolans förmedlade uppfattning om företagande</i>	34		
<i>Regionala skillnader i skolans roll</i>	36		

Sammanfattning

NUTEKs Entreprenörskapsbarometer är en årlig undersökning som visar attityder till företagande bland människor mellan 18 och 30 år. Region Skåne har parallellt med NUTEKs undersökning under hösten 2006 tagit fram en fördjupad studie med vars hjälp det går att jämföra attityder i Skåne med resultaten från NUTEKs nationella undersökning.

Cirka 73 procent av alla i åldern 18 till 30 år i riket skulle kunna *tänka sig* att bli företagare. I Skåne är andelen en procent enhet mindre. Drygt en tredjedel av de intervjuade i riket *vill helst* vara egna företagare. Andelen är någon procentenhet mindre i Skåne. De största skillnaderna i Skåne gentemot riksgenomsnittet finns i gruppen arbetande inom offentlig sektor. Störst andel i Skåne som kan tänka sig att bli företagare finns, med något undantag, i de större stadsområdena medan andelen som helst vill vara företagare är störst i områden utanför de största städerna.

Att få en uppfattning om företagande och uppmuntran från skolan samt att ha en förebild bland närstående är viktigt för viljan att bli företagande. Bland de som *inte* kan tänka sig att bli företagare är de vanligaste skälen att företagande *"kräver för mycket tid och engagemang"*, innebär *"mindre trygghet"*, *"många och krångliga regler"* eller att de *"saknar affärsidé"*.

"Förverkliga idéer" samt *"ger utrymme för självständigt arbete"* är de viktigaste förväntade fördelarna med företagande.

I Skåne är andelen som fått en uppfattning om hur det är att driva företag redan i skolan, eller som uppger att skolan har uppmuntrat dem att bli företagare, något mindre än i riket i genomsnitt. I Malmö och övriga sydvästra Skåne är andelen som uppger att skolan gett dem en uppfattning om företagande mindre än länsgenomsnittet. Andelen som uppger att de har uppmuntrats att bli företagare i skolan är däremot större i Malmö och sydöstra Skåne jämfört med länsgenomsnittet.

Genomgående är att deltagandet i entreprenörskapsfrämjande organisationers verksamhet är något svagare i Skåne än i riket i genomsnitt. Andelen som tycker att de känner till vad som krävs för att starta företag är något större i Skåne än i riket i genomsnitt. Åtta av tio tror att de skulle klara av att starta företag. Det finns i Skåne en grupp på cirka 15 procent som inte känner till vad som krävs för att starta företag, inte vet vart de ska vända sig för att få information – men som ändå tror att de skulle kunna starta företag.

Förord

Sedan år 2005 bedriver NUTEK ett treårigt nationellt entreprenörskapsprogram som syftar till att öka intresset för och kunskaperna om entreprenörskap. Inom ramen för programmet genomför sex regioner pilotprogram som inriktas på att utveckla entreprenörskap i vid bemärkelse i dessa regioner. Skåne är en av dessa sex pilotregioner. Region Skåne leder programmets genomförande. I samspel med regionala och nationella aktörer, kommer Region Skåne att lägga fram förslag till regional entreprenörskapsstrategi i samband med att programmet slutrapporteras under våren 2008.

Skånes entreprenörskapsprogram har fem aktiviteter, varav den regionala entreprenörskapsbarometern är en. NUTEK har sedan 2003 mätt attityder till företagande i Sverige, och samlat resultaten i en årlig Entreprenörskapsbarometer. Den skånska barometern är en regional fördjupning av 2006 års nationella undersökning. Syftet är att så långt möjligt jämföra ungdomarnas attityder i Skåne och skånska regiondelar med det nationella resultatet i NUTEKs entreprenörskapsbarometer. Jonas Jönsson och Stefan Larsson vid Region Skånes enhet för näringslivsutveckling har varit projektledare för framtagandet av Skånes entreprenörskapsbarometer. Arbetet har följts av en referensgrupp bestående av företrädare för Skånes kommuner och Företagarna Skåne.

Undersökningen har utförts av SCB som använt samma intervjuformulär som i NUTEKs nationella undersökning. Materialet har analyserats och presenterats i denna rapport av Olle Löfgren, WSP Analys & Strategi.

Malmö i mars

Hans Henecke
Näringslivschef

Stefan Larsson
Avdelningschef

Har du några frågor om denna rapport? Kontakta gärna Olle Löfgren, WSP Analys & Strategi, 040-699 62 64, e-post: Olle.Lofgren@WSPGroup.se eller Sara Persson, Region Skåne, 044-309 33 35, e-post: sara.persson@skane.se.

NUTEKs Entreprenörskapsbarometer

Sverige behöver fler som vill starta och driva företag. Men hur ser viljan att bli företagare ut i Sverige? Är företagande ett alternativ till anställning? NUTEKs Entreprenörskapsbarometer är en årlig mätning av attityder till företagande i Sverige och ett viktigt verktyg för NUTEK i arbetet med att främja entreprenörskap i Sverige.

Entreprenörskapsbarometern genomfördes för första gången 2003. Då undersökte man unga kvinnors och mäns (18–30 år) inställning till företagande. Varje år mäter NUTEK ungas (18–30 år) attityder till företagande. Vart femte år planeras en utökad entreprenörskapsbarometer som speglar attityder till företagande bland alla i åldern 18–70 år.

Entreprenörskapsbarometern 2006 är den fjärde i raden från NUTEK. Den långsiktiga trenden är att allt fler är positiva till entreprenörskap och företagande, även om årets mätning visar en svag nedgång. I 2006 års barometer framträder Väster- norrlands och Jämtlands län som de regioner i Sverige där attityderna till företagande har förbättrats mest sedan tidigare mätningar. De olika barometrarna finns tillgängliga att ladda ner på NUTEKs hemsida; <http://www.nutek.se/sb/d/231>.

NUTEKs nationella Entreprenörskapsprogram

Sedan 2005 bedriver NUTEK ett treårigt nationellt entreprenörskapsprogram som syftar till att öka intresset för och kunskaperna om entreprenörskap. Programmet ska också bidra till ökad kompetens hos dem som i sin tur inspirerar och motiverar andra, till exempel lärare, skolledare, studie- och yrkesvägledare, rådgivare och näringslivsutvecklare.

Inom ramen för programmet driver sex regioner pilotprogram som ska utveckla entreprenörskap i vid bemärkelse i dessa regioner. Syftet är att regionerna ska ta fram en strategi för

ett samlat entreprenörskap så att det kan bli en motor för en långsiktig utveckling i regionen. Under programperioden (2005–2007) kommer regionerna att fokusera på olika områden, som lärarutbildning, skolan, rådgivningssystemet med mera. De sex regionerna ska vara en källa till inspiration och idéer för övriga regioner som inte deltar i programmet. Skåne är ett av de sex pilotlänen. De övriga fem är Stockholm, Västra Götaland, Halland, Västernorrland och Västerbotten.

Skånes Entreprenörskapsprogram

Programsatsningen i Skåne ska främja entreprenörskap över flera sektorer och perspektiv. Målet är *Fler och starkare företag i Skåne*. Arbetet sker på många plan, många aktörer deltar. Region Skåne leder programmets genomförande. Styrgrupp för satsningen är RTP-gruppen *Plattform för nyföretagande*. Programmet har fem aktiviteter som ska främja entreprenörskapsandan, och på sikt bidra till att öka nyföretagandet i Skåne. En del av NUTEKs pilotlänsatsning består i att de sex länen ska ta fram modeller och strategier för hur entreprenörskap kan bli en motor för långsiktig utveckling i en region. I samspel med regionala och nationella aktörer, kommer Region Skåne att lägga fram förslag till regional entreprenörskapsstrategi i samband med att programmet slutrapporteras till NUTEK under våren 2008.

På programmets hemsida, www.repskane.se, finns mer information om programsatsningen och de fem olika aktiviteterna:

- 1. Regional entreprenörskapsbarometer.** Under hösten 2006 har Region Skåne i samverkan med NUTEK och SCB gjort fördjupade studier av attityder till entreprenörskap och företagande bland personer i Skåne i åldern 18–30 år. Studien har gjorts i samband med NUTEKs årligen återkommande entreprenörskapsbarometer. Resultatet av undersökningen redovisas i denna rapport.
- 2. Omvärldspaning på entreprenörskap.** En arbetsgrupp som består av kommunala och regionala näringslivsutvecklare i Skåne studerar entreprenörskapsarbete i andra länder, bland andra Danmark, Tyskland, Polen och Finland. Syftet är att finna bra idéer, lyckade metoder och goda exempel som kan bidra till ännu bättre insatser på lokal och regional nivå i Skåne.

- 3. Startskottet och entreprenörsloppet.** Som ett avstamp för Skånes entreprenörskapsprogram arrangerades *Startskottet* den 25 januari 2006 på Dunkers Kulturhus i Helsingborg. *Entreprenörsloppet* som tog vid efter Startskottet är en inspirationsturné som gör nedslag på sju orter under åren 2006–2007. För mer information se www.loppet.nu.

- 4. Entreprenörskap i grund- och gymnasieskola.** En kraftsamling för att stärka och utveckla insatser och modeller för entreprenörskap i skolan. Ett av delprojekten inom denna aktivitet är en satsning på att stödja och skapa nätverk mellan kommunala och mellankommunala insatser för entreprenörskap i grund- och gymnasieskola. För detta arbete har två personer anställts på Kommunförbundet Skåne. Mer information om resurspersonerna för entreprenörskap i grund- och gymnasieskola finns på www.entris.se. Mer information om modeller för entreprenörskap i skola finns på www.repskane.se.

- 5. Företagsamma förvaltningen i Skåne.** Region Skåne och Kommunförbundet Skåne arrangerar i samverkan med START-centrum i Örebro en utbildningsatsning för kommuner i Skåne med namnet *Den Företagsamma Förvaltningen*.

Regional Entreprenörskapsbarometer för Skåne

Denna rapport redovisar resultatet från den fördjupade undersökningen av attityder till företagande i Skåne hösten 2006. Syftet är att så långt möjligt jämföra ungdomarnas attityder i Skåne med motsvarande uppgifter på nationell nivå. Tabellerna i rapporten motsvarar dem som finns i den nationella redovisningen av Entreprenörskapsbarometern för år 2006.

Genomförandet av undersökningen

Det är Region Skåne och NUTEK som har planerat undersökningen i Skåne. Sedan har Statistiska Centralbyrån SCB genomfört den utifrån samma intervjuformulär som användes i den nationella undersökningen. En referensgrupp med näringslivsansvariga från skånska kommuner och Företagarna Skåne har kopplats till undersökningen. SCB har sammanlagt gjort 3 200 intervjuer i Skåne, i ett representativt urval på 3 200 personer i åldrarna 18 till 30 år.

Urvalet har stratifierats med avseende på kön och fyra regiondelar i Skåne enligt följande:

	Kommun
Sydöstra Skåne	Sjöbo, Tomelilla, Simrishamn, Ystad, Skurup
Sydvästra Skåne	Trelleborg, Vellinge, Svedala, Malmö , Burlöv, Staffanstorp, Lund , Lomma, Kävlinge, Eslöv, Höör
Nordvästra Skåne	Landskrona, Svalöv, Bjuv, Helsingborg , Åstorp, Klippan, Örkelljunga, Ängelholm, Båstad, Höganäs
Nordöstra Skåne	Perstorp, Hässleholm, Osby, Östra Göinge, Kristianstad , Bromölla, Hörby

I rapporten redovisas uppgifter för de fyra regiondelarna exklusive Skånes fyra största kommuner (Malmö, Helsingborg, Lund samt Kristianstad) för vilka särredovisningar sker. Intervjuerna genomfördes per telefon under perioden 29 augusti till 2 oktober 2006. Svarsfrekvensen i undersökningen var 68 procent, det vill säga drygt 2 100. Frågorna har utarbetats av NUTEK. Sammanställning och analys av svaren har gjorts av WSP Analys & Strategi. I bilaga 1 redovisas urval och bortfall mer i detalj.

Entreprenörskapsbarometern för Skåne år 2006

Hur många är företagare?

Tabell 1 redovisar vilken verksamhet de svarande ägnar sig åt. Totalt i Skåne ägnade sig en tredjedel av de tillfrågade åt utbildning, varav merparten eftergymnasial. Cirka 40 procent var anställda inom privat sektor och knappt 15 procent inom offentlig sektor. Drygt 3 procent uppger att de är företagare och 9 procent att de är arbetslösa.

Verksamheten skiljer sig mellan olika regiondelar, genom en större andel studerande och mindre andel förvärvsarbetande i Sydvästra Skåne. Andelen företagare varierar från 2,7 procent i Nordöstra Skåne till knappt 4 procent i Sydvästra Skåne.

Sysselsättningen bland de svarande skiljer sig också mellan de största städerna och de övriga delarna av regionen. I Lund är andelen som ägnar sig åt eftergymnasial utbildning mer än dubbelt så stor som i Skåne i genomsnitt. Andelen av de unga som är företagare är störst i Malmö.

Vissa skillnader finns också mellan könen, vilket framgår av **Tabell 2**. En större andel kvinnor befinner sig i utbildning. En större andel män jobbar i större företag och en större andel kvinnor i offentlig sektor. Andelen företagare är nästan dubbelt så stor bland männen som bland kvinnorna. Arbetslösheten skiljer sig dock mycket litet.

Tabell 1 De intervjuades nuvarande sysselsättning/verksamhet. Andel procent samt antal svarande.

	Sydost	Sydväst	Nordväst	Nordost	Skåne	Antal svarande
Gymnasial utbildning	10	7	10	11	9	199
Eftergymnasial utbildning	14	31	15	19	25	415
Anställd SME	27	15	21	21	18	446
Anställd >50 anst	19	21	26	21	22	462
Anställd kommun	14	9	11	12	10	242
Anställd stat	3	5	3	2	4	65
Företagare	4	4	3	3	3	69
Arbetslös (inkl. åtgärder)	10	8	9	11	9	203
Värnplikt	1	1	1	1	1	20
Totalt	100	100	100	100	100	2121
Antal svarande	558	513	505	545	2121	

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 2 De intervjuades nuvarande sysselsättning/verksamhet i Skåne fördelat på kön.

	Män	Kvinnor	Totalt
Gymnasial utbildning	7	10	9
Eftergymnasial utbildning	23	27	25
Anställd SME	19	16	18
Anställd >50 anst	27	17	22
Anställd kommun	6	14	10
Anställd stat	3	4	4
Företagare	5	2	3
Arbetslös (inkl. åtgärder)	9	9	9
Värnplikt	1	0	1
Totalt	100	100	100

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Kan tänka sig bli företagare

Av frågan "Skulle du kunna tänka dig att bli företagare?" framgår hur många som kan tänka sig att bli företagare. I **Tabell 3** redovisas andelen av de svarande som kan tänka sig att bli företagare i Skåne och i riket totalt.

I riket som helhet skulle 73 procent av alla mellan 18 och 30 år kunna tänka sig att bli företagare. I Skåne är andelen en procentenhet lägre – 72 procent. För flertalet grupper i **Tabell 3** är andelen som vill bli företagare lägre i Skåne än i riket i genomsnitt. Undantaget är gruppen kvinnor födda utomlands där en större andel i Skåne än i riket skulle kunna tänka sig att bli företagare.

Fler män än kvinnor kan tänka sig att bli företagare. Riksgenomsnittet är 80 respektive 67 procent, medan motsvarande tal för Skåne är 78 respektive 67 procent. Jämfört med personer födda i Sverige kan en något högre andel av personer födda utomlands tänka sig att bli företagare. Män födda utomlands är den grupp som i störst utsträckning kan tänka sig att bli företagare. Kvinnor födda i Sverige är den grupp som i lägst utsträckning kan tänka sig att bli företagare.

Tabell 3 Andel som kan tänka sig att bli företagare, 18–30 år.

	Skåne	Riket totalt	Skillnad Skåne/riket
Kvinnor	67	67	0
Män	78	80	-2
Födda utomlands	76	75	1
Födda i Sverige	72	73	-1
Kvinnor Födda utomlands	72	66	4
Män Födda utomlands	81	83	-2
Kvinnor födda i Sverige	66	67	-1
Män födda i Sverige	77	80	-3
Samtliga	72	73	-1

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Kan tänka sig bli företagare, efter riksområde

Andelen som kan tänka sig att bli företagare varierar mellan olika delar av Sverige. **Tabell 4** jämför andelen i Skåne med andelen i olika riksområden¹. Andelen i Skåne län är större än i Östra och Norra Mellansverige och Övre Norrland, men mindre än i Småland, Västsverige, Stockholm och i Mellersta Norrland.

Tabell 5 visar hur andelen som kan tänka sig att bli företagare varierar i olika delar av Skåne. I tabellen särredovisas Helsingborg, Malmö, Lund, Kristianstad och övriga delar av Nordvästra, Sydvästra, Nordöstra och Sydöstra Skåne. De tre områden där störst andel kan tänka sig att bli företagare är Lund, övriga sydvästra Skåne och Kristianstad.

Lund, övriga sydvästra Skåne samt Kristianstad har en större andel än Skåne i genomsnitt medan övriga regiondelar har mindre andelar. Lägst andel har övriga nordvästra Skåne. Skillnaderna mellan övriga nordvästra, sydöstra, nordöstra samt nordvästra Skåne är dock inte särskilt stora.

Tabell 4 Andel som kan tänka sig att bli företagare. Riksområde i Sverige, 18–30 år.

	Andel som kan tänka sig att bli företagare, procent
Skåne län	72
Sydsverige	72
Småland med öarna	74
Västsverige	73
Östra Mellansverige	69
Stockholm	81
Norra Mellansverige	69
Mellersta Norrland	80
Övre Norrland	63

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 5 Andel som kan tänka sig att bli företagare i olika regiondelar i Skåne, 18–30 år.

	Män	Kvinnor	Samtliga
Helsingborg	65	75	70
Övriga nordvästra Skåne	65	71	68
Malmö	64	79	72
Lund	68	87	78
Övriga sydvästra Skåne	75	73	74
Kristianstad	64	82	73
Övriga nordöstra Skåne	64	77	71
Sydöstra Skåne	66	74	70
Skåne	67	78	72
Riket	67	80	73

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

1. Riksområdena bildas av följande länsgrupperingar; Sydsverige – Skåne och Blekinge, Småland och Öarna – Jönköping, Kronoberg, Kalmar samt Gotland, Västsverige – Västra Götaland samt Halland, Östra Mellansverige – Uppsala, Södermanland, Örebro, Västmanland samt Östergötland, Stockholm – Stockholms län, Norra Mellansverige – Gävleborg, Dalarna samt Värmland, Mellersta Norrland – Jämtland samt Väster norrland, Övre Norrland – Norrbotten och Västerbotten.

Kan tänka sig bli företagare, efter åldersgrupper

Tabell 6 visar andelen som kan tänka sig att bli företagare fördelat på åldersgrupper. Med undantag för åldersgruppen 22–25 år är andelen lägre i Skåne än i riket i genomsnitt. För både män och kvinnor avtar den positiva inställningen till företagande med stigande ålder. Denna tendens är tydligare bland kvinnor än bland män.

Tabell 7 redovisar andelen ungdomar som kan tänka sig att bli företagare fördelat på åldersgrupper och regioner. I de flesta regiondelar minskar andelen ungdomar som kan tänka sig att bli företagare med åldern, men i Malmö gäller det motsatta. Särskilt i Lund och övriga sydvästra Skåne finns ett negativt samband mellan ålder och andelen ungdomar som kan tänka sig att bli företagare.

Tabell 6 Andel som kan tänka sig att bli företagare. Fördelat på åldersgrupper, 18–30 år.

	18–21 år	22–25 år	26–30 år
Kvinnor Skåne	73	68	61
Kvinnor Riket	76	65	61
Män Skåne	77	82	75
Män Riket	82	80	79
Samtliga Skåne	75	75	68
Samtliga Riket	79	73	70

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 7 Andel som kan tänka sig att bli företagare, fördelat på åldersgrupper och regiondelar, 18–30 år.

	18–21 år	22–25 år	26–30 år	Totalt
Helsingborg	69	73	69	70
Övriga nordvästra Skåne	69	70	65	68
Malmö	71	71	73	72
Lund	89	83	67	78
Övriga sydvästra Skåne	81	85	61	74
Kristianstad	76	77	68	73
Övriga nordöstra Skåne	75	71	66	71
Sydöstra Skåne	76	68	65	70
Skåne	75	75	68	72

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Kan tänka sig bli företagare, efter huvudsaklig sysselsättning

Tabell 8 visar andelen som kan tänka sig att bli företagare fördelat på de intervjuades nuvarande sysselsättning. Den tydligaste slutsatsen från **tabell 8** är att viljan att bli företagare skiljer sig mellan offentliganställda och övriga grupper. Bland de intervjuade som arbetar inom offentlig sektor är andelen som kan tänka sig att bli företagare betydligt mindre.

Andelen som vill bli företagare är i genomsnitt en procentenhet lägre i Skåne än i riket i genomsnitt. Det finns dock vissa skillnader beroende på nuvarande huvudsaklig verksamhet. För studerande på gymnasienivå är andelen som vill bli företagare betydligt mindre i Skåne. För högskolestuderande är dock andelen som vill bli företagare lika stor i Skåne som i riket i genomsnitt. Det är framför allt männen som bidrar till detta, genom en andel som ligger betydligt över riksgenomsnittet.

Den största skillnaden mellan Skåne och riket gäller dem som arbetar inom den offentliga sektorn. Bland de offentliganställda i Skåne är andelen som vill bli företagare mellan 5 och 8 procentenheter mindre än för riket i genomsnitt. Största avvikelser mellan riket som helhet och Skåne finns i gruppen "Kvinnor anställda inom statlig sektor".

Tabell 8

Andel som kan tänka sig att bli företagare, fördelat på nuvarande huvudsaklig sysselsättning, 18–30 år.

	Skåne män	Skåne kvinnor	Skåne totalt	Riket
Studier på gymnasienivå	77	70	73	83
Studier på högskolenivå	82	70	75	75
Anställd i mindre företag (färre än 50 anställda)	77	70	74	78
Anställd i större företag (fler än 50 anställda)	75	75	75	74
Anställd inom kommunal sektor	73	49	57	62
Anställd inom statlig sektor	75	36	54	62 ¹⁾
Arbetslös	80	71	75	71
Samtliga	78	67	72	73

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.
1) Avser offentlig sektor.

Kan tänka sig bli företagare, efter erfarenheter från skolan

Tabell 9 visar andelen som kan tänka sig att bli företagare, uppdelat på uppfattning och uppmuntran från skolan samt förekomst av förebilder. Det framgår tydligt att en större andel av dem som fått en uppfattning om företagande och uppmuntran i skolan och som har förebilder i form av företagare bland närstående kan tänka sig att bli företagare själva. Detta gäller såväl i Skåne som i riket i övrigt.

Tabellen ger en viss indikation om att skolans betydelse för att uppmärksamma företagande som huvudsaklig sysselsättning har något större genomslagskraft i Skåne än i riket som helhet. Dessutom tycks skolan ha större betydelse i detta avseende bland män än bland kvinnor.

Att driva företag tillsammans med andra

De som kan tänka sig att bli företagare har fått besvara frågan "Skulle du helst vilja driva företag ensam eller tillsammans med någon eller några andra?".

Som framgår av **tabell 10** uppger 28 procent av de svarande i riket i genomsnitt att de helst skulle driva företaget ensam och 72 procent att de helst skulle vilja driva företaget tillsammans med någon eller några andra. I Skåne är andelen

Tabell 9 Andel som kan tänka sig att bli företagare fördelat på uppfattning och uppmuntran från skolan samt förekomst av förebilder, 18–30 år.

	Skåne män	Skåne kvinnor	Skåne totalt	Riket
Uppfattning om företagande från skolan	87	73	80	77
Ej uppfattning om företagande från skolan	72	64	68	71
Uppmuntran att bli företagare i skolan	87	75	81	81
Ej uppmuntran att bli företagare i skolan	73	63	68	69
Företagare bland närstående	83	70	77	78
Ej företagare bland närstående	67	60	63	68
Samtliga	78	67	72	73

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

1) Avser offentlig sektor.

Tabell 10 Andel av de intervjuade i Skåne och riket som helst skulle vilja driva företag ensam respektive tillsammans med andra, 18–30 år.

	Skåne Ensam	Tillsammans med andra	Riket Ensam	Tillsammans med andra
Män	34	66	30	70
Kvinnor	32	68	24	76
Födda i Sverige	32	68	26	74
Utrikes födda	37	63	37	63
18–21 år	32	68	27	73
22–25 år	27	72	25	75
26–30 år	39	62	30	70
Samtliga	33	67	28	72

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

som vill driva företag ensamma betydligt större. Cirka 33 procent vill driva företag ensamma, jämfört med 26 procent i riksgenomsnittet.

Kvinnor vill i större utsträckning än män driva företag tillsammans med andra. Cirka 76 procent av kvinnorna jämfört med 70 procent av männen skulle helst driva företag tillsammans med andra. I Skåne är skillnaderna mindre, bara två procentenheter.

I gruppen födda i Sverige anger 74 procent i NUTEKs riksundersökning respektive 68 procent i Skåneundersökningen att de helst vill driva företag tillsammans med andra. Både i riksundersökningen och i Skåneundersökningen anger större andel intervjuade i gruppen utrikes födda än i gruppen födda i Sverige, att de föredrar ensamföretagande.

Undersökningen ger ingen tydlig bild av ålderns betydelse för önskan att driva företag ensam eller tillsammans med andra. Däremot kan vi konstatera att de unga i Skåne i högre grad än i riket vill driva företag ensamma.

NUTEKs Entreprenörskapsbarometer för år 2006 konstaterar att ungas önskan om att driva företag tillsammans med andra, inte avspeglas hos dagens småföretagare. En annan undersökning från NUTEK, *Företagens villkor och verklighet 2005* visar att 70 procent av småföretagarna, oavsett ålder, leder sina företag ensamma. Bland småföretagarna leder 30 procent sitt företag tillsammans med någon eller några andra. Av småföretagare i åldern 18 till 30 år leder 79 procent sitt företag ensam och endast 21 procent tillsammans med någon annan. Andelen som vill driva företag ensamma är större i Skåne, jämfört

med riksgenomsnittet. I **tabell 11** redovisas hur man vill driva företag i olika regiondelar i Skåne. Det område som skiljer sig mest från genomsnittet är Lund, där över 80 procent av de tillfrågade vill driva företag tillsammans med andra. Den andra extremen är Malmö, där endast 60 procent av de intervjuade ungdomarna vill driva företag tillsammans med andra.

Som framgår av **tabell 11** är det svårt att se några tydliga regionala mönster i hur man vill driva företag. Stora och små andelar som vill driva företag tillsammans med andra finner man både i städer och på landsbygd. Möjligen varierar den önskade formen mer med andra egenskaper, till exempel utbildningsnivå, bransch, kompetensområde eller omfattningen av etableringströsklar. **Tabell 12** visar andelen som vill driva företag tillsammans med andra, sorterat efter högsta utbildningsnivå hos den intervjuade.

Tabell 11

Andel av de intervjuade i Skåne och riket som helst skulle vilja driva företag ensam respektive tillsammans med andra, 18–30 år.

	Ensam	Tillsammans med andra
Helsingborg	35	65
Övriga nordvästra Skåne	32	68
Malmö	40	60
Lund	19	81
Övriga sydvästra Skåne	32	68
Kristianstad	31	69
Övriga nordöstra Skåne	34	66
Sydöstra Skåne	37	63
Skåne	33	67
Riket	28	72

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 12 ger en viss indikation på att önskan om att driva företag tillsammans med andra ökar med utbildningsnivån. I **tabell 13** belyses andelen som vill driva företag tillsammans med andra, sorterat efter bransch där flest av de intervjuade skulle vilja starta företag. Branscher där störst andel av de svarande vill driva företag tillsammans med andra är "industri /mekanik", "försäljning/marknadsföring" samt "IT/ telekommunikation". Det ligger nära till hands att tolka rangordningen av branscherna som en kombinerad effekt av etableringströsklar och kompetenskrav. Bilden är dock inte helt entydig.

Önskad sysselsättning

Närmare tre av fyra personer i Skåne från 18 till 30 år har svarat att de skulle kunna tänka sig att bli företagare. Den allmänna inställningen till företagande är positiv. Hur väl står sig då eget företagande i förhållande till andra alternativ på arbetsmarknaden. För att få de unga att värdera och rangordna eget företagande bland andra sysselsättnings-/verksamhetsalternativ ställdes frågan "Vad skulle du helst vilja vara?" till samtliga intervjuade. **Tabell 14** redovisar vilken sysselsättning de intervjuade personerna i Skåne helst skulle vilja ha.

Drygt en tredjedel av de intervjuade vill helst vara egna företagare. Detta kontrasterar mot den faktiska andelen som ligger runt tre procent.

Tabell 12 Andel av de intervjuade i Skåne som helst skulle vilja driva företag tillsammans med andra efter utbildningsnivå, 18–30 år.

	Män	Kvinnor	Samtliga
Grundskola	59	60	60
Gymnasial utbildning	66	70	68
Folkhögskola	76	50	62
Högskola kort	63	68	66
Högskola lång	70	72	71
Samtliga	66	68	67

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 13 Andel av de intervjuade i Skåne som helst skulle vilja driva företag tillsammans med andra, sorterat efter bransch man vill starta inom, samtliga 18–30 år.

Bransch/område	NO	NV	SO	SV	Skåne
Industri/mekanik	81	80	47	60	68
Försäljning/marknadsföring	67	70	55	67	67
IT/telekommunikation	63	50	50	69	66
Hotell/service/resor	69	53	75	63	62
Kropp/kost/hälsa	61	47	-	70	59
Djur/natur	51	57	76	60	58
Kultur/media/design	41	57	44	61	57
Bygg/fastighet	53	56	67	40	49
Säkerhet/transporter	50	20	27	50	43
Samtliga	67	67	63	68	67

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Bland gruppen födda utomlands är andelen som helst vill bli egenföretagare fyra procentenheter större än bland de födda i Sverige. De intervjuade kvinnorna i NUTEKs riksundersökning vill i högre grad än män vara offentliganställda och i lägre grad vara egna företagare. Skåne skiljer sig inte mycket från riksgenomsnittet och samma tendenser som i Skåne gäller också i övriga riket.

Tabell 15 visar skillnaderna mellan de olika gruppernas andel i Skåne och riket i genomsnitt. Gemensamt för flertalet grupper är att andelen som helst vill vara företagare och kommunalt anställda är någon procentenhet lägre i Skåne än i riket i genomsnitt. Andelen som vill vara statligt anställda och anställda i småföretag är någon procentenhet större.

Vill helst vara företagare

Totalt sett är sysselsättningsalternativet "företagare" det populäraste bland de intervjuade ungdomarna. Skillnader finns emellertid mellan kvinnor och män. Bland män är företagare det i särklass populäraste sysselsättningsalternativet, medan företagare kommer på andra plats bland kvinnor – efter anställning i ett mindre företag. Andelen som helst skulle vilja vara företagare är högre bland unga födda utomlands, 40 procent, jämfört med unga födda i Sverige, 33 procent. Unga födda utomlands vill i mindre utsträckning vara anställda i ett mindre företag. I övrigt är

Tabell 14 Vad skulle du helst vilja vara? Andel i Skåne i genomsnitt.

	Anställd mindre företag	Anställd större företag	Anställd kommun landsting	Anställd staten	Företagare	Totalt
Kvinnor	35	19	10	7	29	100
Män	32	21	5	4	38	100
Född utomlands	29	22	6	5	37	100
Född i Sverige	34	20	7	6	33	100
Samtliga	34	20	7	6	33	100

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 15 Vad skulle du helst vilja vara? Avser skillnader i andelar mellan Skåne och riket i procentenheter.

	Anställd mindre företag	Anställd större företag	Anställd kommun landsting	Anställd staten	Företagare	Totalt
Kvinnor	1	-3	-2	2	2	0
Män	1	0	1	0	-2	0
Född utomlands	2	1	-2	1	-3	0
Född i Sverige	1	-2	-1	2	-1	0
Samtliga	2	-2	-1	2	-1	0

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

skillnaderna små mellan unga födda utomlands och födda i Sverige.

Tabell 16 visar dock att bland kvinnor födda utomlands vill en tredjedel, 34 procent, helst vara företagare, jämfört med 27 procent bland kvinnor födda i Sverige. I Skåne är andelen kvinnor som föredrar företagande en procentenhet större än riket som helhet för båda grupper. Bland män gäller det omvända.

Tabell 17 visar andelen som helst skulle vilja vara företagare i olika regiondelar i Skåne. För det första kan konstateras att andelen som helst skulle vilja vara företagare inte skiljer sig särskilt mycket mellan olika regiondelar, med undantag av Helsingborg och övriga nordvästra Skåne. Andelen som helst vill vara företagare förefaller att vara mindre i städerna än i områdena utanför de största städerna. Särskilt stor är skillnaden mellan Helsingborg och övriga nordvästra Skåne, där Helsingborg ligger fyra procentenheter under länsgenomsnittet medan övriga Nordvästra Skåne ligger tre procentenheter över. Möjligen kan detta ha att göra med att utbudet av alternativ sysselsättning är större i städerna, men detta är inget tydligt samband eftersom Malmö och Kristianstad ligger över länsgenomsnittet. Orsakerna kan ligga i särskilda förhållanden i Lund och Helsingborg, exempelvis den starka kopplingen till utbildning i Lund.

Tabell 16 Andel som helst vill vara företagare, 18–30 år. Procent.

	Skåne	Riket
Kvinnor	29	27
Män	38	40
Född utomlands	37	40
Född i Sverige	33	33
Kvinnor födda utomlands	35	34
Män födda utomlands	39	46
Kvinnor födda i Sverige	28	27
Män födda i Sverige	38	39
Samtliga	33	34

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 17 Andel som helst vill vara företagare, regiondelar i Skåne, 18–30 år. Procent.

	Skåne
Helsingborg	29
Övriga Nordvästra Skåne	36
Malmö	34
Lund	30
Övriga Sydvästra Skåne	34
Kristianstad	34
Övriga Nordöstra Skåne	35
Sydöstra Skåne	35
Skåne	33
Riket	34

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Den regionala fördelningen av andelen som kan tänka sig att vara företagare skiljer sig från fördelningen av andelen som helst vill vara företagare. **Tabell 18** visar andel som kan tänka sig och andelen som helst vill vara företagare i relation till riksgenomsnittet för olika regiondelar. Störst andel som kan tänka sig att vara företagare har Lund, övriga Sydvästra Skåne samt Kristianstad. Mindre andelar än läns-genomsnittet har Helsingborg samt nordvästra och sydöstra Skåne.

Sett till de som helst vill vara företagare så har områden utanför de större kommunerna betydligt större andelar än läns-genomsnittet. Det ligger nära till hands att tolka dessa två paradoxala förhållanden som att öppenheten mot att vara företagare är större i storstadsområden medan viljan att vara företagare är större i övriga delar av Skåne. Denna synbara motsättning kan hänga samman med olika delregionala utbildnings- och/eller yrkesstrukturer.

Tabell 18

Andel som kan tänka sig och som helst vill vara företagare, regiondelar i Skåne i förhållande till läns-genomsnittet, 18–30 år.

	Index: Läns-genomsnittet=100	Kan tänka sig att vara företagare	Vill helst vara företagare
Helsingborg		97	88
Övriga Nordvästra Skåne		94	109
Malmö		100	103
Lund		108	91
Övriga Sydvästra Skåne		103	103
Kristianstad		101	103
Övriga Nordöstra Skåne		99	106
Sydöstra Skåne		97	106
Skåne		100	100

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Vill helst vara företagare, efter åldersklasser

Tabell 19 redovisar andelen som helst vill vara företagare, fördelat på åldersklasser. Andelen män som föredrar att vara företagare är störst i åldersklassen 22–25 år i Skåne och densamma i alla åldersklasser i riket. För kvinnor avtar andelen som föredrar att vara företagare med stigande ålder både i Skåne och i övriga riket. Det samlade intrycket är att andelen som helst vill vara företagare minskar med stigande ålder.

Tabell 20 redovisar andelen ungdomar som helst vill vara företagare fördelat på åldersgrupper och regioner. I genomsnitt minskar andelen ungdomar som helst vill bli företagare men utvecklingen skiljer sig mycket mellan olika delar av Skåne. En minskande andel över åldrarna till viljan att vara företagare kan spåras i Lund respektive övriga sydvästra Skåne, samt i övriga nordvästra Skåne. Däremot är andelen som helst vill vara företagare större i åldersgruppen 26–30 år i Helsingborg samt i sydöstra Skåne.

Tabell 19

Andel som helst vill vara företagare fördelat på åldersklasser, 18–30 år. Procent.

	18–21 år	22–25 år	26–30 år
Kvinnor Skåne	35	26	25
Kvinnor Riket	32	26	25
Män Skåne	37	41	37
Män Riket	40	40	40
Samtliga Skåne	36	34	31
Samtliga Riket	36	34	32

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 20

Andel som helst vill vara företagare fördelat på åldersklasser och regiondelar. Procent.

	18–21 år	22–25 år	26–30 år	Totalt
Helsingborg	24	22	37	29
Övriga Nordvästra Skåne	43	33	31	36
Lund	35	34	34	34
Malmö	38	33	23	30
Övriga Sydvästra Skåne	39	36	28	34
Kristianstad	37	43	25	34
Övriga Nordöstra Skåne	33	39	34	35
Sydöstra Skåne	30	38	38	35
Skåne	36	34	31	33

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Unga i mellersta Norrland vill helst vara företagare

Tabell 21 visar andelen som helst vill vara företagare fördelat på riksområden. Bilden är i vissa avseenden liknande den i *tabell 4*, som visar andelen som kan tänka sig att bli företagare. Men vissa skillnader finns också.

I NUTEKs riksundersökning hade Stockholms län störst andel som helst vill bli företagare. På frågan om vilken sysselsättningsform man föredrar, har Mellersta Norrland den största andelen.

Vill helst vara företagare, efter nuvarande sysselsättning

Tabell 22 visar att andelen som helst vill vara företagare varierar med nuvarande sysselsättning. De som studerar på gymnasial nivå föredrar i större utsträckning att vara företagare än studenter på högskolenivå. Av gymnasieeleverna vill 40 respektive 36 procent i Skåne och hela riket helst vara företagare jämfört med 27 och 28 procent av högskolestudenterna. I Skåne är det främst kvinnorna som bidrar till den större andelen för gymnasieeleverna. Tabellen visar också att inställningen varierar mellan personer som idag är anställda. Anställda i mindre företag vill i störst utsträckning – 40 respektive 37 procent – vara företagare, medan 33 respektive 36 procent av dem som är anställda i ett större företag i Skåne respektive riket helst vill vara

Tabell 21

Andel som helst vill vara företagare fördelat på riksområden, 18–30 år. Procent.

	Andel som helst vill vara företagare
Sydsverige	36
Småland med öarna	38
Västsverige	28
Östra Mellansverige	32
Stockholm	40
Norra Mellansverige	29
Mellersta Norrland	48
Övre Norrland	27

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 22

Andel som helst vill vara företagare uppdelat efter nuvarande sysselsättning, 18–30 år. Procent.

	Män Skåne	Kvinnor Skåne	Samtliga Skåne	Samtliga Riket
Gymnasiestudier	36	42	40	36
Högskolestudier	31	24	27	28
Anställd i mindre företag	44	36	40	37
Anställd i större företag	37	28	33	36
Anställd i kommun/ landsting	25	20	22	29
Anställd i staten	19	28	24	29
Arbetslösa	35	20	28	30
Samtliga	38	29	33	34

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

företagare. Både i mindre och större företag är andelen män betydligt större än andelen kvinnor.

Av dem som är anställda inom offentlig sektor i Skåne skulle mellan 22 och 24 procent helst vara företagare, medan 29 procent av motsvarande grupp i riksurvalet helst vill vara företagare. Den fördjupade Skåneundersökningen konstaterar att andelen män som helst vill vara företagare är större i kommunal förvaltning än i statlig. För kvinnorna gäller det motsatta, andelen är större bland dem som arbetar i statlig förvaltning.

I gruppen arbetslösa anger 28 respektive 30 procent i Skåne och riket i genomsnitt att de helst skulle vilja vara företagare.

I Skåneurvalet finner vi att en betydligt större andel arbetslösa män än kvinnor vill vara företagare. **Tabell 22.b** visar andelen som helst vill vara företagare uppdelat efter nuvarande sysselsättning och regiondel i Skåne.

En stor andel som vill vara företagare bland gymnasiestuderande finns främst i norra delen av Skåne, medan andelen är låg i sydöstra Skåne.

Tabell 22.b Andel som helst vill vara företagare, uppdelat efter nuvarande sysselsättning och regiondelar i Skåne, 18–30 år. Procent.

	Nordöstra	Nordvästra	Sydöstra	Sydvästra	Skåne
Gymnasiestudier	44	48	21	35	40
Högskolestudier	26	26	32	28	27
Anställd i mindre företag	38	32	45	45	40
Anställd i större företag	35	38	33	30	33
Anställd i kommun/ landsting	24	19	19	23	22
Anställd i staten	27	23	35	24	24
Arbetslösa	32	26	30	27	28
Samtliga	35	33	35	33	33

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Vill helst vara företagare, efter erfarenheter från skolan

Av **tabell 23** framgår att både skolan och förebilder har betydelse för viljan att vara företagare.

Bland de som har fått en uppfattning om att driva företag genom skolan, skulle 35 procent i riket och 38 procent i Skåne helst vilja vara företagare. Motsvarande andel bland dem som inte fått det, var 33 procent i riket och 30 procent i Skåne. Skillnaden mellan dem som fått och dem som inte fått en uppfattning i skolan är större i Skåne än i riket i genomsnitt. I Skåne är det främst bland kvinnorna skillnaderna finns.

De som svarat att skolan uppmuntrat till att bli företagare vill också i större utsträckning vara företagare än de som inte har känt sig uppmuntrade. Cirka 38 procent av samtliga i riket och 39 procent i Skåne som uppmuntrats att bli företagare skulle helst vara företagare, jämfört med 32 respektive 30 procent av dem som inte har blivit uppmuntrade. Även här kan vi konstatera att uppmuntran är viktigare i Skåne. Den största skillnaden mellan de som uppmuntrats respektive inte uppmuntrats finns bland kvinnorna.

Av de i undersökningen som har någon i familjen, släkten eller nära bekantskapskretsen som är företagare skulle 38 procent i riket och Skåne helst vilja vara företagare. Bland dem som inte har någon förebild bland närstående uppger 27 respektive 23 procent att de helst vill vara företagare. När det gäller företagare bland närstående är skillnaderna större bland män än bland kvinnor.

Uppfattning och uppmuntran från skolan och närstående förebilder har alltså stor betydelse för viljan att bli företagare, det är tydligt i både den nationella undersökningen och i den skånska.

Betydelsen av erfarenheter från skolan har större andel i Skåne än i riket som helhet. Den skånska undersökningen visar att erfarenheterna från skolan är viktigare för kvinnor medan förebilder bland närstående är viktigare för män.

Tabell 23 Andel som helst vill vara företagare uppdelat efter erfarenheter från skolan och förekomst av förebilder, 18–30 år. Procent.

	Män Skåne	Kvinnor Skåne	Samtliga Skåne	Samtliga Riket
Uppfattning om företagande från skolan	39	36	38	35
Ej uppfattning om företagande från skolan	37	24	30	33
Uppmuntrats att bli företagare i skolan	42	36	39	38
Ej uppmuntrats att bli företagare i skolan	36	25	30	32
Företagare bland närstående	44	33	38	38
Ej företagare bland närstående	25	20	23	27
Samtliga	38	29	33	34

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Branscher unga vill starta företag inom

Unga som helst vill vara företagare har fått svara på följdfrågan "Inom vilket område eller bransch skulle du vilja starta företag?" med 14 olika områden eller branscher som svarsalternativ.

Tabell 24 visar de tio populäraste branscherna och områdena bland alla unga i åldern 18 till 30 år i Skåne och i riket i genomsnitt. Tabellen är sorterad efter största andel i Skåne. I huvudsak är rangordningen mellan branscherna likartad i Skåne och i riket i genomsnitt. I Skåne är andelen unga som vill starta företag inom "försäljning/marknadsföring" betydligt större än i riket i genomsnitt. Till skillnad från riket finns också "säkerhet/transporter" bland de tio vanligaste branscherna i Skåne. Det är uteslutande män, övervägande födda utomlands, som står för denna inriktning.

Födda utomlands väljer andra branscher än infödda

Tabell 25 visar rangordningen hos olika grupper i Skåneurvalet. Den bransch som störst andel unga vill starta företag inom, i riksgenomsnittet, är "kultur/media/design". På andra plats kommer "hotell/resor/service", tätt följd av "försäljning/marknadsföring". Dessa tre branscher är dock ungefär lika populära bland dagens unga.

Tabell 24 Branscher/områden som de som helst vill vara företagare vill starta företag inom. Procent.

	Män Skåne	Kvinnor Skåne	Samtliga Skåne	Samtliga Riket
Försäljning/marknadsföring	21	20	21	14
Hotell/service/resor	10	23	15	14
Kultur/media/design	13	14	13	14
Bygg/fastighet	13	4	9	10
Kropp/kost/hälsa	4	16	9	10
IT/telekommunikation	13	2	9	10
Djur/natur	4	8	5	5
Säkerhet/transporter	9	0	5	1)
Industri/mekanik	8	1	5	7
Vård/omsorg	1	6	3	4
Administration/ juridik /politik	2	1	2	3
Övriga	3	5	4	8

Tabell 25 Branscher/områden som de unga i Skåne som helst vill vara företagare vill starta företag inom. Rangordning efter största andel, 18–30 år.

	Män	Kvinnor	Utrikes födda	Födda i Sverige	Samtliga i Skåne
Försäljning/marknadsföring	1	2	2	1	1
Hotell/service/resor	5	1	1	2	2
Kultur/media/design	3	4	3	3	3
Bygg/fastighet	4	7	6	5	4
Kropp/kost/hälsa	8	3	5	6	5
IT/telekommunikation	2	9	10	4	6
Djur/natur	9	5	7	7	7
Säkerhet/transporter	6	13	4	9	8
Industri/mekanik	7	12	9	8	9
Vård/omsorg	12	6	8	10	10
Administration/juridik/politik	11	10	11	11	11
Pedagogiska yrken/läraryrken	13	8	13	12	12
Ekonomi/finans/försäkring	10	14	14	13	13
Läkemedel	14	11	12	14	14

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006. Branscherna, Pedagogiska yrken/läraryrken, Ekonomi/finans/försäkring, Läkemedel samt i riket totalt också Säkerhet/transporter har lagts samman i Övriga branscher. 1). Ingår i Övriga branscher.

Bland unga födda i Sverige kommer således "kultur/media/design" på första plats, men i Skåne är det "försäljning/marknadsföring" som de flesta unga vill starta företag inom och därefter "hotell/service/resor". Dessa områden ligger i Skåne på de första platserna hos alla grupper utom för männen, där "IT/kommunikation" ligger på andraplats medan "hotell/resor/service" ligger längre ned på listan.

Branschvalet bland intervjuade i gruppen utrikes födda skiljer sig från födda i Sverige främst genom att "IT/kommunikation" är mindre populärt. Skåneundersökningen avviker därmed från riksundersökningen, där "IT/kommunikation" är det näst vanligaste valet i gruppen utrikes födda.

Kvinnor och män föredrar olika branscher

De intervjuade männen i Skåneundersökningen vill främst starta företag inom "försäljning/marknadsföring", samt "IT/telekommunikation" samt "kultur/media/design". Bland de intervjuade kvinnorna är branscherna "hotell/resor/service", "försäljning/marknadsföring" samt "kropp/kost/hälsa" de populäraste. Unga män i riket i genomsnitt vill helst starta eget inom "bygg/fastighet" och "IT/telekommunikation", följt av "kultur/media/design". Unga kvinnor i riket vill helst starta eget inom "hotell/resor/service", "försäljning/marknadsföring" samt "kultur/media/design". Männen i Skåneundersökningen prioriterar andra branscher än männen i riksundersökningen. Kvinnorna i Skåneundersökningen gör i stort sett samma val som kvinnorna i NUTEKs riksundersökning. "ekonomi/finans/försäkring" skiljer sig dock. I riket i genomsnitt ligger detta område på sjunde plats medan det i Skåne rankas på fjortonde och sista plats.

I **tabell 26** och **27** visas de fem branscher som flest unga män respektive kvinnor uppger att de skulle vilja starta eget inom. Dessa branscher är de dominerande både i Skåneurvalet och i det nationella urvalet. **Tabell 27** visar på att 13 respektive 15 procent av männen föredrar "bygg/fastighet" i Skåne respektive riket, jämfört med endast 4 respektive 3 procent av kvinnorna. En liknande situation gäller för "IT/telekommunikation" som 13 respektive 15 procent av männen väljer, jämfört med endast 2 respektive 3 procent av kvinnorna. I Skåne är också andelen kvinnor som väljer "hotell/resor/service" mer än dubbelt så stor som andelen män.

"Kultur/media/design" liksom "försäljning/marknadsföring" är populärt bland såväl män som kvinnor, även om andelen bland männen i Skåne är dubbelt så stor som bland männen i riket i genomsnitt.

Tabell 26 De fem branscher män helst skulle vilja starta eget inom, 18–30 år.

Bransch/område	Andel män		Andel kvinnor		Samtliga	
	Skåne	Riket	Skåne	Riket	Skåne	Riket
Bygg/fastighet	13	15	4	3	9	10
IT/telekommunikation	13	15	2	3	9	10
Kultur/media/design	13	13	14	16	13	14
Försäljning/marknadsföring	21	11	20	17	21	14
Hotell/service/resor	10	11	23	18	15	14
Övriga branscher	30	35	37	43	33	38

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 27 visar de fem branscher som flest unga kvinnor i riket uppger att de skulle vilja starta eget inom. I Skåneurvalet är det fler som väljer "djur/ natur" än "vård/omsorg". Unga kvinnor vill starta eget inom "hotell/ resor/service", följt av "försäljning/ marknadsföring" och "kultur/media/design". Dessa tre områden är populära även bland män. På tredje respektive fjärde plats bland kvinnorna i Riket respektive Skåne kommer "kropp/kost/hälsa" och på femte plats i riket och sjätte plats i Skåne kommer "vård/omsorg". Dessa branscher har valts av 16 procent respektive 6 procent av kvinnorna i Skåne och 9 procent i riket. Jämför gärna motsvarande siffror för männen: mellan 4 och 6 respektive 1 och 2 procent av männen.

Skäl till att inte vilja bli företagare

De som svarade nej på frågan "Kan du tänka dig att bli företagare?" fick följdfrågan om varför de inte kunde tänka sig att bli företagare. I **tabell 28** visas andelen som helt instämmer när det gäller olika hinder för riket totalt. De vanligaste hindren som minst fyra av tio som inte kan tänka sig att bli företagare uppger är att det "kräver för mycket tid och engagemang", att det innebär "mindre trygghet", "många och krångliga regler" och att man "saknar affärsidé". Det skäl som anges i minst utsträckning är "för ensamt".

Tabell 27 De fem branscher kvinnor helst skulle vilja starta eget inom, 18–30 år.

	Andel kvinnor		Andel män		Samtliga Skåne	Riket
	Skåne	Riket	Skåne	Riket		
Hotell/service/resor	23	18	10	11	15	14
Försäljning/marknadsföring	20	17	21	11	21	14
Kultur/media/design	14	16	13	13	13	14
Kropp/kost/hälsa	16	16	4	6	9	10
Vård/omsorg	6	9	1	2	3	4
Övriga branscher	21	24	51	57	39	44

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 28 Skäl att inte vilja bli företagare, andel som instämmer helt, Skåne.

	Kvinnor	Män	Utrikes födda	Född i Sverige	Samtliga Skåne
För mycket tid/ engagemang	49	44	52	46	47
Mindre trygghet	43	47	49	44	45
Krångliga regler	37	54	47	44	44
Saknar affärsidé	43	42	63	40	43
För osäkert ekonomiskt	40	39	49	38	39
Vet inte hur man går tillväga	40	35	55	36	38
Svårt att få finansiering	29	24	50	24	27
För ensamt	18	17	33	15	17

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Kvinnor liksom gruppen födda i Sverige anger samma skäl som genomsnittet. Män och gruppen födda i annat land svarar oftare *"många och krångliga regler"* än de svarar *"mindre trygghet"*.

Två skäl som de födda utanför Sverige, som inte kan tänka sig att bli företagare anger i högre grad än motsvarande grupp infödda, är *"många och krångliga regler"* och *"svårt att få finansiering"*. Brist på information är således ett hinder för de utrikes födda, liksom brist på kapital, medan osäkerhetsfaktorer betyder mindre.

Tabell 29 visar skillnaden mellan svaren i riksurvalet och det skånska urvalet. Det viktigaste skälet i riksurvalet – *"kräver för mycket tid och engagemang"* – är något mindre viktigt i Skåne-urvalet. I övrigt är det fler som instämmer i samtliga skäl att inte bli företagare i Skåne än i riket i genomsnitt. Detta gäller i synnerhet de utlandsfödda, där skillnaderna mellan Skåne och riket är stora. När det gäller skäl som *"många och krångliga regler"* och *"vet inte hur man går tillväga"* är det mer än 20 procentenheter fler i Skåne än i riksurvalet som instämmer och när det gäller *"saknar en affärsidé"* närmare 30 procentenheter.

Tabell 30 visar rangordningen för de födda utomlands i Skåne respektive i riket i genomsnitt när det gäller de viktigaste skälen att inte vilja bli företagare. I Skåne är det närmare två tredje-

Tabell 29 Skäl att inte vilja bli företagare, andel som instämmer helt. Skillnaden mellan Skåne och hela riket, 18–30 år.

	Kvinnor	Män	Utrikes födda	Född i Sverige	Samtliga Skåne
För mycket tid/engagemang	0	-1	5	-2	-1
Mindre trygghet	0	9	13	3	4
För osäkert ekonomiskt	0	13	-3	7	6
Saknar affärsidé	6	4	27	3	6
Krångliga regler	3	12	22	4	6
Vet inte hur man går tillväga	9	9	23	7	9
Svårt att få finansiering	10	9	15	9	9
För ensamt	3	4	14	1	2

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 30 De viktigaste skälen att inte vilja bli företagare i gruppen utrikesfödda. Jämförelse mellan Skåne och hela riket.

Skåne	Riket
Saknar affärsidé	Krångliga regler
Vet inte hur man går tillväga	För mycket tid/ engagemang
För mycket tid/ engagemang	Mindre trygghet
Svårt att få finansiering	Saknar affärsidé
Mindre trygghet	Svårt att få finansiering
För osäkert ekonomiskt	Vet inte hur man går tillväga
Krångliga regler	För osäkert ekonomiskt
För ensamt	För ensamt

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

delar av de utlandsfödda som saknar en affärsidé medan detsamma endast gäller för drygt en tredjedel i riket i genomsnitt. Hälften i Skåne anger *"vet inte hur man går till väga"* som skäl, jämfört med mindre än en tredjedel i riket i genomsnitt.

Förväntade fördelar med att vara företagare

De som uppgav att de helst skulle vilja vara företagare fick också besvara frågan *"Vilka fördelar tycker du att eget företagande har jämfört med att vara anställd?"*. De svarande ombads att uppge i vilken utsträckning de instämmer i ett antal påståenden.

Av **tabell 31** framgår att sju av tio unga instämmer helt i att eget företagande ger bättre möjligheter att *"förverkliga idéer"* medan knappt två tredjedelar av de unga instämmer helt i att eget företagande ger utrymme för *"självständigt arbete"*.

Närmare hälften ser *"personlig utveckling"* som en fördel jämfört med att vara anställd, och en tredjedel instämmer helt i att eget företagande ger bättre möjligheter att *"tjäna mycket pengar"*. Kvinnor ser i större utsträckning än män en fördel i att eget företagande ger bättre möjligheter att *"kombinera med privatliv"* och till *"personlig utveckling"*, jämfört med att vara anställd. För

Tabell 31 Skäl att föredra företagande, andel som instämmer helt, i Skåne, 18–30 år.

	Kvinnor	Män	Utrikes födda	Född i Sverige	Samtliga Skåne
Självständigt arbete	74	63	73	67	68
Förverkliga idéer	75	58	73	64	66
Personlig utveckling	53	47	57	49	50
Tjäna mycket pengar	23	36	44	28	30
Kombinera med privatliv	29	35	52	29	33
Högre status	24	25	39	22	24

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

män är det viktigare att eget företagande ger bättre möjligheter att *"tjäna mycket pengar"*. Unga födda utomlands instämmer i större utsträckning i fem av sex påståenden om fördelarna med eget företagande. Unga födda utomlands kan därför sägas ha större förväntningar på fördelarna av eget företagande än unga födda i Sverige. **Tabell 32** visar skillnaderna i attityder mellan Skåne och riket i genomsnitt.

I Skåne är självständighet det viktigaste skälet, något viktigare än möjligheten att förverkliga idéer. Detta gäller för alla grupper, men särskilt för skånska kvinnor. För dessa är också att förverkliga idéer viktigare än för genomsnittet i riket. För skånska män liknar synen på självständighet riksgenomsnittet, medan andelen som framhåller att förverkliga idéer är betydligt mindre än i riket i genomsnitt.

Som skäl att vara företagare anges alternativet *"Att tjäna mycket pengar"* i lägre utsträckning i Skåne än i riket i genomsnitt. Det gäller alla berörda grupper. *"Högre status"* har hög svarsandel i Skåne, bland alla grupper. Detta gäller i synnerhet dem som är utrikes födda.

Unga födda i annat land kan sägas ha större förväntningar på fördelarna av eget företagande än unga födda i Sverige. Detta framkommer än mer i den skånska undersökningen. Andelen som

Tabell 32

Skäl att föredra företagande, andel som instämmer helt. Skillnaden mellan Skåne och hela riket, 18–30 år.

	Kvinnor	Män	Utrikes födda	Född i Sverige	Samtliga Skåne
Förverkliga idéer	6	-12	4	-5	-3
Självständigt arbete	7	0	2	3	3
Tjäna mycket pengar	2	1	0	2	2
Personlig utveckling	-4	-3	-5	-4	-4
Kombinera med privatliv	-7	5	7	-1	1
Högre status	4	4	8	3	3

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

instämmer i samtliga påståenden om fördelarna med eget företagande är större än i riket i genomsnitt för de utrikes födda, och mindre för de som är födda i Sverige. Förväntningarna på fördelar med företagande är således ännu större bland de utrikes födda som intervjuats i Skåneundersökningen.

Tabell 33 visar rangordningen av olika fördelar med att vara företagare i Skåne respektive i riket i genomsnitt. I huvudsak gör man samma prioriteringar, med någon omkastning. I Skåne hamnar "självständigt arbete" högst, medan "förverkliga idéer" ligger högst i riket som helhet.

Tabell 34 visar de viktigaste skälen att föredra företagande i regiondelarna i Skåne. De två viktigaste skälen för eget företagande är "självständigt arbete" och "förverkliga idéer". Man kan urskilja två olika grupper av regiondelar, där den ena gruppen anser att "självständigt arbete" är viktigast och den andra att "förverkliga idéer" är viktigast. Till den första hör Malmö stad samt övriga landsbygdsdelar och till den andra de större städerna Helsingborg, Lund och Kristianstad. Det ligger nära till hands att dra slutsatsen att ungdomar i de större städerna i högre grad vill bli företagare för att förverkliga idéer medan unga i övriga delar föredrar företagande för att man vill vara självständig.

Tabell 33

 De viktigaste skälen att föredra företagande.
 Jämförelse mellan Skåne och hela riket, 18–30 år.

Skåne	Riket
Självständigt arbete	Förverkliga idéer
Förverkliga idéer	Självständigt arbete
Personlig utveckling	Personlig utveckling
Kombinera med privatliv	Tjäna mycket pengar
Tjäna mycket pengar	Kombinera med privatliv
Högre status	Högre status

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 34

 Skäl att föredra företagande, andel som instämmer helt.
 Regiondelar i Skåne, 18–30 år.

	Förverkliga idéer	Självständigt arbete	Tjäna mycket pengar	Personlig utveckling	Kombinera med privatliv	Högre status
Helsingborg	69	54	34	48	37	24
Övriga Nordvästra Skåne	69	70	25	52	28	23
Malmö	58	75	32	44	36	23
Lund	69	53	21	66	28	23
Övriga Sydvästra Skåne	64	70	33	41	35	24
Kristianstad	79	63	32	58	25	28
Övriga Nordöstra Skåne	67	71	30	51	34	34
Sydöstra Skåne	67	75	39	55	36	22
Skåne	66	68	30	50	33	24

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Ett positivt samband mellan önskan att förverkliga idéer och önskan om personlig utveckling är tänkbart. Ett sådant samband går att spåra när det gäller Lunds och Kristianstads betydande positiva och Malmös negativa avvikelser från Skånegenomsnittet.

En betydligt mindre andel intervjuade i Helsingborg och Lund anger skälet *"självständigt arbete"* än i övriga delar av Skåne. I Malmö har tre fjärdedelar av de svarande angett detta skäl. Detta är med undantag av Helsingborg i linje med de observationer som gjordes tidigare om att arbeta ensam eller tillsammans med andra. De intervjuade i Lund vill jobba tillsammans med andra i betydligt större utsträckning än andra, medan det motsatta gäller i Malmö.

Skolans förmedlade uppfattning om företagande

Unga människor formas av sin omgivning och skolan spelar därför en viktig roll för ungas syn på sina möjligheter i samhället och i arbetslivet. Att skolan förmedlar en bild av företagande som ett naturligt alternativ till en anställning betyder därför mycket för ungas inställning till företagande.

Tidigare framgick att unga som fått en uppfattning om företagande och uppmuntrats att bli företagare i större utsträckning *"kan tänka sig"* och *"vill helst"* vara företagare. **Tabell 35** redo-

Tabell 35

Andel som fått en uppfattning om företagande genom skolan samt andel som uppmuntrats i skolan att bli företagare i Skåne och i riket i genomsnitt, 18–30 år. Procent.

	Andel som fått en uppfattning om företagande genom skolan		Andel som uppmuntrats i skolan att bli företagare	
	Skåne	Riket	Skåne	Riket
Kvinnor	33	36	30	35
Män	37	38	32	35
Född utomlands	47	36	31	33
Född i Sverige	33	37	31	35
Samtliga	35	37	31	35

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

visar hur många som fått en uppfattning om att driva företag i skolan och hur många som uppmuntrats att bli företagare.

Av de intervjuade i NUTEKs riksundersökning anger 37 procent att de fått en uppfattning i skolan om hur det är att driva företag. Nästan lika stor andel, 35 procent, uppger att skolan har uppmuntrat dem att bli företagare. I Skåne är andelen något mindre. Cirka 35 procent har fått en uppfattning om företagande medan endast 31 procent har uppmuntrats att bli företagare. I riket i genomsnitt är skillnaderna små mellan kvinnor och män, även om en något större andel av männen uppger att skolan har förmedlat en uppfattning om att driva företag. I Skåne är skillnaderna större genom att en större andel män har fått en uppfattning om företagande eller uppmuntran att bli företagare.

I NUTEKs nationella entreprenörskapsbarometer för 2006 finns inga större skillnader mellan unga födda i annat land och unga födda i Sverige, även om en något större andel av den senare gruppen uppger att skolan har uppmuntrat dem att bli företagare. Av **tabell 36** framgår dock att i Skåne är andelen som har fått en uppfattning i skolan om hur det är att driva företag betydligt större bland de utrikes födda, än bland de födda i Sverige.

Tabell 36

Andel som fått en uppfattning om företagande genom skolan i Skåne fördelat på kön och härkomst, 18–30 år. Procent.

	Män	Kvinnor	Samtliga
Utrikes födda	44	49	47
Född i Sverige	36	30	47
Samtliga	37	33	35

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Regionala skillnader i skolans roll

Det finns regionala skillnader vad gäller andelen unga som uppger att de har fått en uppfattning om att driva företag eller uppmuntrats att bli företagare i skolan. Som framgår av **Tabell 37** verkar skolundervisningen i de tre småländska länen och Gotland i högre utsträckning integrera entreprenörskap i undervisningen.

Av rikets unga har cirka 37 procent fått en uppfattning i skolan om hur det är att driva företag. Nästan lika stor andel, 35 procent, uppger att skolan har uppmuntrat dem att bli företagare. I Skåne är andelen något mindre. Cirka 35 procent har fått en uppfattning om företagande medan endast 31 procent har uppmuntrats att bli företagare. I riket i genomsnitt är skillnaderna små mellan kvinnor och män, även om en något större andel av männen uppger att skolan har förmedlat en uppfattning om att driva företag. I Skåne är skillnaderna större genom att en större andel män har fått en uppfattning om företagande eller uppmuntran att bli företagare i skolan.

Tabell 38 visar andelen unga som uppger att de har fått en uppfattning om att driva företag eller uppmuntrats att bli företagare i skolan i olika områden i Skåne. Lägst andel som fått en uppfattning om företag genom skolan har Lund. Störst andel har övriga nordvästra Skåne samt sydöstra Skåne. När det gäller andelen som uppmuntrats att bli företagare i skolan ser bilden delvis likadan ut. Lund har den minsta andelen medan övriga Nordvästra Skåne tillsammans med sydöstra Skåne har de största andelarna.

Satsningar på entreprenörskap i skolan

Det finns ett flertal organisationer som verkar för att främja entreprenörskap bland såväl barn, ungdomar som unga vuxna i utbildningssystemet. NUTEKs entreprenörskapsbarometer för år 2006 har även studerat i vilken grad ungdomar känner till respektive deltagit i ett antal organisationers aktiviteter.

Av de unga (18–30 år) uppger 1 procent både i Skåne och i riket som helhet att de har deltagit i *Snilleblixarna* som vänder sig till barn i förskolan upp till årskurs fem och syftar till att ge barnen möjlighet att ta fram egna idéer eller egna uppfinningar för att uppfylla sina drömmar och lösa sina problem. I Skåne är andelen drygt 3 procent när det gäller utrikes födda män och närmare 2 procent för kvinnor födda i annat land.

Dryga 2 procent av de unga uppger att de har deltagit i *Finn upp* som handlar om problemlösning, kreativitet och uppfinnande för barn och ungdomar i årskurs sex till nio. *Finn upp* tillhandahåller lektionsmaterial och arrangerar en uppfinnartävling vart tredje år. I Skåne är andelen av de unga som uppger att de har deltagit i *Finn upp* också 2 procent. Det finns vissa skillnader mellan kvinnor och män och mellan utrikes födda och födda i Sverige, men skillnaderna är små. För män är andelen 2,4 procent och för kvinnor 1,6 procent. För utrikes födda är andelen knappt 1 procent medan den är drygt 2 procent för födda i Sverige.

Ung Företagsamhet är en ideell organisation som sedan 1980 verkar för att införa företagsamhet i det svenska utbildningssystemet. *Ung Företagsamhet* gör det möjligt för gymnasieungdomar att under ett års tid driva ett företag utifrån en egen affärsidé. I riket uppger 15 procent av de unga att de har deltagit i *Ung Företagsamhets* aktiviteter. I Skåne är andelen något mindre – 13 procent för män och 11 procent för kvinnor. Bland födda i annat land är andelen lägre än bland födda i Sverige – 8 respektive 13 procent.

Drivhuset är en mötesplats för studenter vid högskolor, universitet, företag och organisationer. *Drivhuset* hjälper studenter att starta eget och erbjuder utbildningar av olika slag. *Drivhuset* startades 1992 och finns i dag på tio orter i Sverige. Drygt 2 procent av de svarande i riket i Entreprenörskapsbarometern 2006 har deltagit i *Drivhusets* aktiviteter. Skåne har samma andel som i riket i genomsnitt, med en liten variation utifrån kön och härkomst. Män och födda i Sverige ligger kring en halv procentenhet högre än kvinnor och utrikes födda.

Förebilder

Tabell 23 har tidigare visat att unga som har någon i familjen, släkten eller den nära bekantskapskretsen som är företagare är mer positiva till att bli företagare än dem som saknar förebilder.

Tabell 37

Andel som svarat "ja" på frågan om skolan förmedlat en uppfattning om företagande och om skolan uppmuntrat till företagande. Jämförelse av regiondelar, 18–30 år. Procent.

	Andel som fått en uppfattning om företagande genom skolan	Andel som uppmuntrats i skolan att bli företagare
Småland med öarna	47	40
Västsvrige	39	36
Mellersta Norrland	39	36
Norra Mellansverige	37	30
Stockholm	36	37
Övre Norrland	36	29
Östra Mellansverige	34	36
Sydsverige	33	30

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 38

Andel som svarat "ja" på frågan om skolan förmedlat en uppfattning om företagande och om skolan uppmuntrat till företagande. Regiondelar i Skåne, 18–30 år.

	Andel som fått en uppfattning om företagande genom skolan	Andel som uppmuntrats i skolan att bli företagare
Helsingborg	33	32
Övriga Nordvästra Skåne	43	34
Lund	23	28
Malmö	37	30
Övriga Sydvästra Skåne	36	29
Kristianstad	36	31
Övriga Nordöstra Skåne	35	32
Sydöstra Skåne	38	36
Skåne	35	31

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Av **tabell 39** framgår att drygt två tredjedelar i Skåne och nästan två tredjedelar i riket i genomsnitt har en förebild i den nära omgivningen. I riket i genomsnitt anger ungefär lika stor andel kvinnor som män att de har en förebild. I Skåne är det däremot fler män än kvinnor. Däremot är det en mindre andel födda i annat land som har en företagare i sin närmiljö jämfört med födda i Sverige, 54 procent jämfört med 64 procent för riket i genomsnitt. I Skåne är denna skillnad ännu större, 53 procent jämfört med 69 procent.

Tabell 40 visar de inomregionala skillnaderna i Skåne när det gäller andel som har någon i familjen, släkten eller den nära bekantskapskretsen som är företagare. De områden som har fler företagare i bekantskapskretsen än genomsnittligt är främst Lund och övriga sydvästra Skåne samt i något mindre utsträckning Kristianstad och sydöstra Skåne. Områden som har lägre andel än genomsnittet är Malmö samt övriga nordvästra Skåne och nordöstra Skåne.

Kunskap och information

För att starta och driva företag krävs kunskap och information. De intervjuade ungdomarna har därför tillfrågats om de tycker att de känner till vad som krävs för att starta ett företag med svarsalternativen "ja", "ja, ungefär" eller "nej". Dessutom har de tillfrågats om de tror att de skulle klara av att starta ett företag.

Tabell 39

Andel som har någon i familjen, släkten eller den nära bekantskapskretsen som är företagare i Skåne och i riket i genomsnitt, 18–30 år. Procent.

	Skåne	Riket
Kvinnor	65	63
Män	69	64
Född utomlands	53	54
Född i Sverige	69	64
Samtliga	67	63

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 40

Andel som har någon i familjen, släkten eller den nära bekantskapskretsen som är företagare. Regiondelar i Skåne, 18–30 år. Procent.

	Andel som har företagare i bekantskapskretsen
Helsingborg	67
Övriga Nordvästra Skåne	65
Lund	71
Malmö	63
Övriga Sydvästra Skåne	72
Kristianstad	68
Övriga Nordöstra Skåne	66
Sydöstra Skåne	68
Skåne	67

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Av **tabell 41** framgår att drygt hälften av dagens unga i riket tycker att de känner till eller känner till ungefär vad som krävs för att starta företag. 17 procent svarar "ja" medan 34 procent svarar "ja, ungefär". De som anger att de känner till eller ungefär känner till vad som krävs för att starta företag är en procentenhet större i Skåne än i riket i genomsnitt. En större andel, drygt åtta av tio, tror att de skulle klara av att starta företag. Även här är andelen en procentenhet större i Skåne.

Kvinnor har i undersökningen angett i mindre utsträckning än män att de känner till vad som krävs för att starta företag. Detta gäller såväl i riket i genomsnitt som i Skåne, även om skillnaderna är något mindre i Skåne. Dessutom uppger en mindre andel av kvinnorna att de skulle klara av att starta företag, 79 procent av kvinnorna jämfört med 84 procent bland männen i riket i genomsnitt. Skillnaderna är små mellan unga födda i Sverige och unga födda i annat land. I Skåne är det en större andel födda utrikes än födda i Sverige som anser att de känner till vad som krävs för att starta företag.

Tabell 42 visar andelen som anser att de känner till eller känner till ungefär vad som krävs respektive skulle klara av att starta ett företag inom regiondelarna i Skåne.

Tabell 41 Andel som anser att de känner till vad som krävs respektive skulle klara av att starta ett företag, 18–30 år.

	Känner till vad som krävs för att starta företag. Ja, eller ja ungefär		Skulle klara att starta företag Ja	
	Skåne	Riket	Skåne	Riket
Kvinnor	47	45	82	79
Män	57	58	84	84
Utrikes födda	55	50	81	81
Född i Sverige	52	52	83	82
Samtliga	52	51	83	82

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 42 Andel som anser att de känner till vad som krävs respektive skulle klara av att starta ett företag, 18–30 år.

	Känner till eller känner till ungefär vad som krävs för att starta företag	Skulle klara att starta företag
Helsingborg	54	81
Övriga Nordvästra Skåne	51	81
Lund	52	86
Malmö	54	85
Övriga Sydvästra Skåne	51	81
Kristianstad	52	82
Övriga Nordöstra Skåne	48	81
Sydöstra Skåne	51	80
Skåne	52	83

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Andelen som tycker att de känner till eller känner till ungefär vad som krävs för att starta företag är mindre än genomsnittet i områdena övriga nordöstra Skåne, övriga nordvästra Skåne, sydöstra Skåne samt övriga sydvästra Skåne. Bäst kunskaper har man i Malmö och Helsingborg. När det gäller andelen som tror att de skulle klara av att starta ett företag är det endast i Malmö och Lund som andelarna är större än genomsnittet för Skåne.

Vet var man skall vända sig

Närmare en tredjedel av de intervjuade ungdomarna känner inte till vad som krävs för att starta företag men tror ändå att de klarar av att starta företag. Detta sätter fokus på frågan om de unga vet var man skall vända sig för att få information. Om unga vet vart de ska vända sig för att få information om att starta och driva företag har det kanske mindre betydelse att hälften av de intervjuade ungdomarna inte känner till vad som krävs för att starta företag.

Tabell 43 redovisar andelen unga som svarat "ja" på frågan "Vet du vart du kan vända dig för att få information om att starta företag?". Nästan hälften av dagens unga känner till vart man kan vända sig, det vill säga ungefär lika många som känner till vad som krävs för att starta företag.

Tabell 43 Andel som vet var man kan vända sig för att få information om att starta företag, 18–30 år. Procent.

	Skåne	Riket
Kvinnor	47	45
Män	48	50
Född utomlands	46	42
Född i Sverige	47	48
Samtliga	47	48

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

En något mindre andel av kvinnorna känner till vart man kan vända sig för information. I Skåne är skillnaden dock mindre än i riket i genomsnitt. I riksurvalet är kunskapen sämst bland unga födda utomlands. I Skåneundersökningen är skillnaderna obetydliga. **Tabell 43** redovisar hur samtliga tillfrågade har svarat. Mer intressant är kanske om de som inte känner till vad som krävs för att starta företag vet var de skall vända sig för att få information. Dessa representerar nästan hälften av samtliga intervjuade. I det skånska urvalet är det endast 30 procent av dem som inte känner till vad som krävs som känner till vart de kan vända sig för att få information. Det motsvarar cirka 15 procent av alla intervjuade. Sammanlagt vet cirka två tredjedelar av de intervjuade i Skåne vad som krävs för att starta företag eller var de skall vända sig för att få information. Det är emellertid fler än dessa – 83 procent i Skåne – som tror att de skulle kunna starta företag. Det finns en grupp på cirka 15 procent i Skåne som varken känner till vad som krävs för att starta företag eller vet var de skall vända sig för att få information, men som ändå tror att de skulle kunna starta företag. Denna grupp tror således att de ska kunna skaffa sig den nödvändiga kunskapen när de behöver den, vilket förefaller vara en rimlig förmodan.

Tabell 44 redovisar andelen som vet var man kan vända sig för att få information om att

Tabell 44	
Andel som vet var man kan vända sig för att få information om att starta företag. Regiondelar i Skåne, 18–30 år. Procent.	
	Skåne
Helsingborg	48
Övriga Nordvästra Skåne	43
Lund	41
Malmö	51
Övriga Sydvästra Skåne	46
Kristianstad	51
Övriga Nordöstra Skåne	50
Sydöstra Skåne	47
Skåne	47

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

starta företag i områden i Skåne. Andelen som vet var man kan vända sig är störst i Malmö, Kristianstad och övriga nordöstra Skåne och minst i Lund, övriga nordvästra Skåne och övriga sydvästra Skåne.

Släkt och vänner kan hjälpa till

De som vet vart man kan vända sig för att få information om att starta företag fick besvara följdfrågan "Vart skulle du vända dig för att få information om att starta företag?". I **tabell 45** redovisas andelen som har angivit respektive svarsalternativ i Skåne och i riket i genomsnitt, sorterat efter största andel i riket. Vanligast är att man vänder sig till släkt och vänner. 90 respektive 91 procent av samtliga unga i riket respektive Skåne uppger att man vänder sig till släkt och vänner. På andra plats kommer Skatteverket, dit 70 respektive 71 procent av samtliga unga skulle vända sig. På tredje och fjärde plats kommer Nyföretagarcentrum där andelarna är mindre i Skåne än i riket i genomsnitt.

Tabell 46 visar andelen som har angivit respektive svarsalternativ i de större kommunerna i Skåne.

Tabell 45

Andel som skulle vända sig till olika organisationer för att få information om att starta företag, 18–30 år. Procent.

	Skåne	Riket
Släkt och vänner	91	90
Skatteverket	71	70
Nyföretagarcentrum	54	60
Bolagsverket	54	54
Nutek	51	58
Arbetsförmedlingen	50	50
Kommunens näringslivskontor	41	39
Någon annanstans	32	31
ALMI Företagspartner	26	31
IFS Rådgivningscentrum	20	22
Lokala kooperativa utvecklingscentra	18	22

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 46

Andel som skulle vända sig till olika organisationer för att få information om att starta företag i de större kommunerna i Skåne. Procent.

	Helsingborg	Lund	Malmö	Kristianstad
Släkt och vänner	89	87	90	91
Skatteverket	70	68	77	68
Nyföretagarcentrum	67	36	52	63
Bolagsverket	51	58	57	53
Nutek	51	39	61	51
Arbetsförmedlingen	47	47	50	53
Kommunens näringslivskontor	35	37	38	37
Någon annanstans	35	39	31	31
ALMI Företagspartner	31	13	27	40
IFS Rådgivningscentrum	26	10	20	31
Lokala kooperativa utvecklingscentra	21	16	20	20

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 47 visar andelen som har angivit respektive svarsalternativ i de fyra regiondelarna utanför de större kommunerna i Skåne.

Rangordningen för olika grupper redovisas i **tabell 48**.

Rangordningen av alternativen skiljer sig nästan inte alls mellan kvinnor och män eller mellan födda i Sverige och födda utomlands. Inte heller i Skåneurvalet skiljer sig rangordningen särskilt mycket. Den enda mer betydande skillnaden är att arbetsförmedlingen ligger på tredje plats bland utlandsfödda i Skåne.

Tre av tio unga uppger att de skulle vända sig någon annanstans och fick då i ett öppet svarsalternativ uppge vart. Av dessa uppger de flesta Internet, men även högskolan eller universitetet, bekanta som driver företag och gamla lärare var vanliga svar. Detta gäller både i Skåne och i riket i genomsnitt.

Företagare de närmaste åren?

De intervjuade som kan tänka sig att bli företagare fick även besvara frågan "Tror du att du kommer att bli företagare de närmaste åren?".

Tabell 49 (se nästa sida) redovisar svaren för Skåne och riket i genomsnitt.

Tabell 47

Andel som skulle vända sig till olika organisationer för att få information om att starta företag i regiondelar utanför de större kommunerna i Skåne. Procent.

	Övriga nordvästra	Övriga sydvästra	Övriga nordöstra	Sydöstra
Släkt och vänner	96	92	96	90
Skatteverket	66	71	65	69
Nyföretagarcentrum	53	57	68	57
Bolagsverket	47	53	50	53
Nutek	47	49	50	51
Arbetsförmedlingen	54	49	49	46
Kommunens näringslivskontor	42	48	49	48
Någon annanstans	35	28	25	27
ALMI Företagspartner	21	26	32	34
IFS Rådgivningscentrum	22	14	25	22
Lokala kooperativa utvecklingscentra	17	11	15	23

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 48

Vart skulle du vända dig? Rangordning efter största andel i riket i genomsnitt, 18–30 år.

	Kvinnor	Män	Utrikes födda	Född i Sverige	Samtliga
Släkt och vänner	1	1	1	1	1
Skatteverket	2	2	2	2	2
Nyföretagarcentrum	3	5	3	3	3
Nutek	4	4	5	4	5
Bolagsverket	6	3	4	5	4
Arbetsförmedlingen	5	6	6	6	6
Kommunens näringslivskontor	7	7	7	7	7
Någon annanstans	8	9	9	8	8
ALMI Företagspartner	9	8	10	9	9
IFS Rådgivningscentrum	11	10	8	10	10
Lokala koop. utvecklingscentra	10	11	11	11	11

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Sju av tio som kan tänka sig att bli företagare tror att de kommer att bli företagare de närmaste tio åren. Tre av tio tror att de kommer att bli företagare inom de närmaste fem åren. Andelen som tror att de kommer att bli företagare inom fem år är betydligt större bland unga födda i annat land än unga födda i Sverige. Andelen är även större bland män än kvinnor. I Skåne är det större andel som tror att de kommer att bli företagare inom fem år än i riket i genomsnitt. Andelen som inte tror att de kommer att bli företagare är dock densamma.

Tabell 50 visar andelen unga i regiondelarna som tror att de kommer att bli företagare de närmaste tio åren. Andelarna som tror att de kommer att bli företagare de närmaste fem åren, är störst i Malmö och Helsingborg och minst i Lund och Kristianstad. Andelarna som tror att de kommer att bli företagare de närmaste tio åren är störst i Lund och Kristianstad och minst i Malmö och Helsingborg. Andelarna som *inte* tror att de kommer att bli företagare de närmaste tio åren är störst i övriga nordöstra Skåne.

Förändring över tid

I år är det fjärde gången som entreprenörskapsbarometern genomförs för hela riket. År 2006 uppger 73 procent av unga i åldern 18 till 30 år att de kan tänka sig att bli företagare, jämfört med 71 procent 2003, en uppgång som är statistiskt säkerställd. Ökningen är störst bland unga kvinnor. 67 procent av kvinnorna kan tänka sig att bli företagare i dag, jämfört med 63 procent år 2003. Detta innebär dock också en nedgång från förra året bland kvinnor, då hela 71 procent kunde tänka sig att bli företagare. Också bland männen har andelen minskat från 2005. Denna nedgång är dock inte statistiskt säkerställd.

Det finns vissa regionala skillnader när det gäller hur inställningen till företagande har förändrats över tid. Andelen som kan tänka sig att bli företagare har minskat i sju av åtta riksområden sedan förra året, även om nedgången i de flesta fall inte är statistiskt säkerställd. I Sydsverige har andelen minskat från 78 till 72 procent, en minskning som dock inte är statistiskt säkerställd.

Andelen av befolkningen i åldern 18 till 30 år som helst skulle vilja vara företagare har ökat varje år sedan den första entreprenörskapsbarometern. År 2006 uppger 34 procent att de helst vill vara företagare, jämfört med 32 procent året före och 29 procent år 2003 och 2004. Bland kvinnor har andelen ökat från 23 till 27 procent och bland männen från 35 till 40 procent under fyraårsperioden.

År 2004 gjorde NUTEK en regional nedbrytning av Entreprenörskapsbarometern till länsnivå, vilket gör det möjligt att delvis jämföra med Skåne när det gäller de uppgifter som redovisats ovan. NUTEKs enkät 2004 vände sig till målgruppen 18–70 år, så jämförelsematerialet är begränsat. Av jämförelsen framgick dock att exempelvis andelen som kan tänka sig att bli företagare skiljer sig betydligt mellan olika åldrar. Medan 79 procent av åldersgruppen 18–30 i Skåne kunde tänka sig att bli företagare var motsvarande tal 56 procent för åldersgruppen 13–55 år och 34 procent för åldersgruppen 56–70 år. Viljan att bli företagare minskar således med tilltagande ålder.

Motsvarande skillnader finner man också när det gäller andel som helst skulle vilja vara företagare, även om nivån är mycket lägre. Medan andelen som kan tänka sig att vara företagare är

79, 56 och 34 procent i de tre respektive åldersgrupperna, är motsvarande andelar när det gäller andel som helst skulle vilja vara företagare 30, 28 och 24 procent. Mellan de yngsta och de äldsta skiljer det således endast 6 procentenheter när det gäller andel som helst skulle vilja vara företagare.

Jämförelsen mellan 2006 års siffror enligt ovan och de siffror som redovisas i NUTEKs undersökning 2004 tyder på att andelen som kan tänka sig att vara företagare har minskat från 79 procent till 72 procent mellan 2004 och 2006. Andelen som helst skulle vilja vara företagare har däremot ökat från 30 till 33 procent. Denna förändring förefaller att stämma väl överens med vad som redovisats på riksnivå.

Det går också att jämföra andelen som anser att skolan förmedlat en uppfattning om företagande och om skolan uppmuntrat till företagande. Dessa andelar har förändrats från 37 till 35 procent respektive 32 till 31 procent enligt de båda undersökningarna. En viss nedgång har således skett i några av de faktorer som påverkar viljan att bli entreprenör.

Tabell 49 Kommer du att bli företagare de närmaste åren? 18–30 år.

	Ja, inom 5 år		Ja, inom 10 år		Nej	
	Skåne	Riket	Skåne	Riket	Skåne	Riket
Kvinnor	26	24	40	42	34	34
Män	36	33	37	41	27	26
Utrikes födda	47	43	28	35	26	22
Född i Sverige	29	28	40	42	31	30
Samtliga	31	29	38	41	30	30

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 50 Andel som tror att de kommer att bli företagare de närmaste åren, regiondelar i Skåne, 18–30 år.

	Ja, inom de närmaste 5 åren	Ja, inom de närmaste 10 åren	Nej
Helsingborg	37	30	34
Övriga Nordvästra Skåne	29	41	31
Lund	25	47	27
Malmö	37	33	31
Övriga Sydvästra Skåne	32	38	30
Kristianstad	27	47	26
Övriga Nordöstra Skåne	30	34	35
Sydöstra Skåne	25	45	30
Skåne	31	38	30

Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Syntes och slutsatser

Denna studie belyser olika aspekter av entreprenörskap, allt från olika grad av engagemang för entreprenörskap till faktiskt entreprenörskap och förväntningar.

Några av resultaten i de två undersökningarna är att

- "Företagare" är det populäraste sysselsättningsalternativet av fem föreslagna i undersökningen för män och det näst populäraste alternativet för kvinnor efter att vara anställd i småföretag.
- Den svagaste anknytningen till entreprenörskap finns bland dem som kan tänka sig att vara företagare men som helst vill göra någonting annat. Denna grupp utgör i Skåneundersökningen närmare 70 procent av de svarande.
- Närmare anknytning till entreprenörskap har den dryga tredjedel av de svarande som helst vill vara företagare.

Diagram 1 visar andelen av de svarande som kan tänka sig, som helst vill vara och som faktiskt är företagare.

Steget är långt från dem som helst vill vara företagare till andelen som faktiskt blir företagare. Denna andel ligger kring fyra procent i Skåne och i riket i övrigt. En viktig frågeställning är varför endast en mindre del av dem som helst vill bli företagare faktiskt blir det. En hypotes skulle kunna vara att de inte har sådana kunskaper att de kan bli företagare. Undersökningen ger dock inte stöd för en sådan hypotes eftersom de som helst vill vara företagare i större utsträckning än andra grupper tror att de skulle klara av att bli företagare. Cirka 92 procent av dem som helst vill bli företagare tror att de skulle klara av det mot 83 procent i genomsnitt för alla grupper. Samtidigt kan vi konstatera att 8 procent av dem som helst vill vara företagare inte tror att de skulle klara av att starta företag. Denna

bristande kunskap kan således utgöra ett påverkbart hinder för entreprenörskap.

Nästa fråga blir då vad den som helst vill vara företagare tror om sin framtid som entreprenör. I undersökningen framgår att av de som helst vill vara företagare och som svarat på frågan om de tror att de kommer att bli företagare den närmaste tiden är det 13 procent som tror att de blir företagare inom ett år, 31 procent inom fem år och 39 procent inom tio år. 16 procent av dem som helst vill vara företagare tror således inte att de kommer att bli det inom den närmaste tioårsperioden.

I studien påvisas att 16 procent av de som helst vill bli företagare ser hinder som gör att de inte tror att de kommer bli företagare inom den närmaste tioårsperioden. Vilka dessa hinder är kan dock inte preciseras utifrån resultaten av undersökningen. Vid en reduktion av den ursprungliga dryga tredjedel som helst vill bli företagare med dem som inte tror att de kan och dem som inte tror att de kommer att bli företagare så återstår endast en fjärdedel av samtliga svarande som potentiella entreprenörer inom den närmaste tioårsperioden. Det finns dock skäl att tro att viljan att bli företagare minskar med växande ålder. *Diagram 2* visar andelen som helst vill bli företagare i olika åldersklasser från NUTEKs Entreprenörskapsbarometer 2004.

Andelen som helst skulle vilja vara företagare minskar således med stigande ålder. I åldersgruppen 18–30 år var andelen 30 procent år 2004 medan andelarna i de övriga åldersgrupperna var 28 procent respektive 24 procent.

Diagram 1 Andel av de svarande som kan tänka sig, helst vill vara samt är företagare.

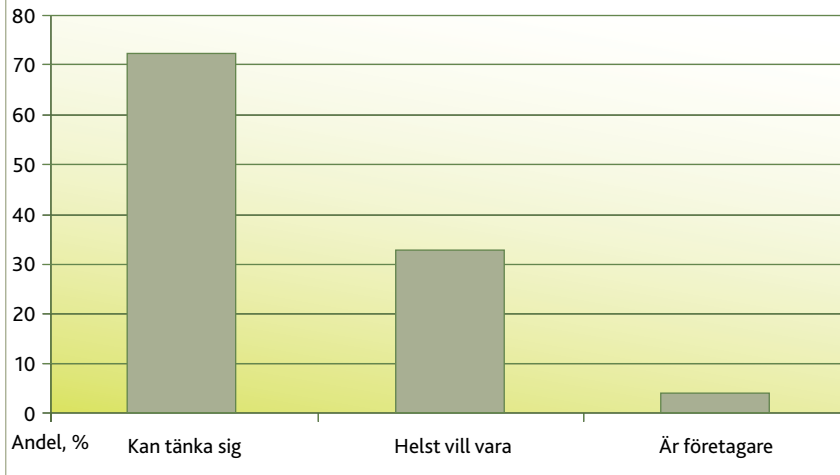
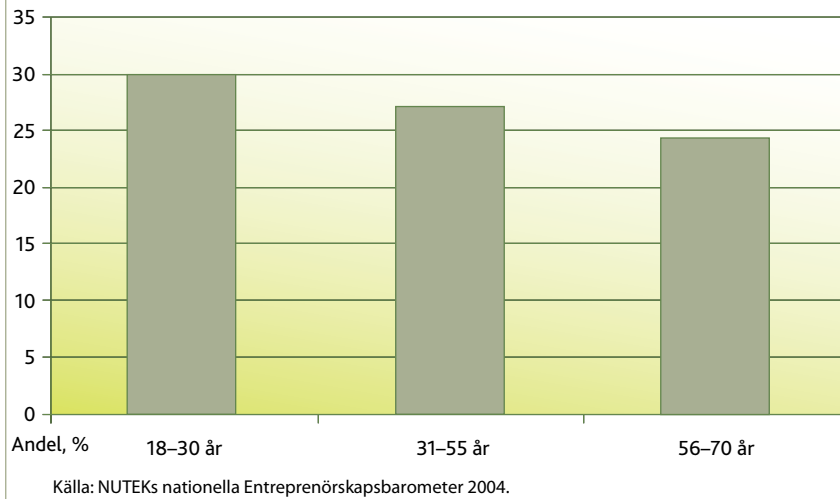

Diagram 2 Andelen svarande som helst vill vara företagare fördelade på olika åldersgrupper.

Entreprenörskapets betydelse för företagandet

Hur stort är sambandet mellan entreprenörskapsattityder och det faktiska nyföretagandet, det vill säga hur mycket betyder inställningen till företagande i slutänden för hur många företag det skapas? Attityderna till entreprenörskap måste sättas i relation till den lokala omgivning som företag verkar i.

Tabell 51 visar andelen svarande som helst vill bli företagare i procent samt antal nystartade företag år 2005 per tusen invånare i Skåne och de åtta så kallade riksområdena i Sverige. De som helst vill bli företagare har i tabellen klassificerats som "entreprenör" och relaterats gentemot nystartade företag per tusen invånare.

Med reservation för att tidpunkten inte är densamma för de olika variablerna samt att andelen som helst vill vara företagare gäller åldersgruppen 18–30 år kan tabellen åskådliggöra vad som händer när entreprenörskapet sätts in i den omgivning det verkar i. Även om attityderna till entreprenörskap är mer positiva i vissa områden än i storstadsområdena blir utfallet i form av nystartade företag per entreprenör störst i storstadsområdena, där marknadsförutsättningarna är bäst. Stockholm har både stor andel entreprenörer och en stark marknad och hamnar därför först, både när det gäller andel entreprenörer och andel nystartade företag. Skåne och Västsverige, som har relativt stora marknader, hamnar på en nivå som ligger klart över de övriga när det gäller antal nystartade företag per entreprenör.

Slutsatsen av detta är att det faktiska nyföretagandet påverkas såväl av entreprenörskapsattityderna som av andra faktorer, till exempel marknadens storlek. För regioner som kan ha svårt

att påverka marknadens omfattning, framstår då åtgärder för att påverka attityderna som det viktigaste medlet för att öka nyföretagandet. Det gäller till exempel Mellersta Norrland och Småland, där utväxlingen på entreprenörskapsattityderna är låg. I storstadsområdena där utväxlingen på entreprenörskapet är större är entreprenörskapsarbetet inte lika avgörande. Å andra sidan bör stimulansåtgärder för entreprenörskap vara effektivare eftersom antalet nya företag per entreprenör antagligen är större.

En tänkbar slutsats är att om Skåne ska uppnå samma nyföretagandefrekvens som Stockholms län måste attityderna till entreprenörskap i Skåne sannolikt bli ännu mer positiva. Den nuvarande nivån på attityder till företagande som sysselsättning är tillräcklig för att leda till en nyföretagarfrekvens som ligger över riksgenomsnittet, sett utifrån det faktum att utväxlingen mellan entreprenörskap och nyföretagande är större i Skåne än i riket i genomsnitt.

Entreprenörskapets utväxling på regiondelsnivå

De resonemang som ovan förs på riksnivå kan också vara relevanta på länsnivå, åtminstone delvis. **Tabell 52** visar beräkningen av antal nystartade företag per entreprenör i regiondelarna i Skåne. Källan är Jobs and Societys Nyföretagarbarometer, vilken redovisar en något lägre nivå än ITPS nyföretagarstatistik.

Tabellen visar att antalet nystartade företag per entreprenör är störst i Helsingborg, Malmö och Lund och därefter övriga sydvästra Skåne samt sydöstra Skåne. Dessa observationer stämmer väl med antagandet att marknadens storlek påverkar

utväxlingen av entreprenörskapet också på regiondelsnivå. Sydöstra Skåne ligger i nivå med de befolkningstätare regiondelarna i västra Skåne, vilket kan bero på att turistnäringen är stark.

I områden med svag befolkningsutveckling är ett starkt entreprenörskap viktigt för ett växande nyföretagande. Områden med starkare befolkningsutveckling kan i större utsträckning få draghjälp av en växande marknad. Åtgärder för att stimulera entreprenörskapet har därför större betydelse i områden med svag utveckling.

Skillnaderna i tillväxt mellan regiondelarna i Skåne är mindre än mellan riksområdena i riket. Vissa år växer befolkningen i så gott som samtliga kommuner i Skåne. Möjligheterna att få draghjälp av en växande marknad är större i Skåne än i flera riksområden.

Strukturella skillnader

Gruppen som helst vill vara företagare är den primära målgruppen för åtgärder som syftar till att stimulera entreprenörskap, även om det naturligtvis är svårt att identifiera denna målgrupp utan specialundersökningar. Genom strukturbeskrivningar kan vi dock identifiera strukturer och regiondelar där entreprenörskapsattityder är mindre starka – och där olika åtgärder alltså kan vara såväl mer välbehövliga som mer effektiva.

Tabell 51 Antal nystartade företag per tusen entreprenörer år 2005.

Grupp	Andel som helst vill vara företagare, procent	Antal nystartade företag per tusen invånare, år 2005	Antal nystartade företag per tusen entreprenörer (invånare som helst vill vara företagare)
Stockholm	40	11,5	29
Västsvrige	28	7,2	26
Skåne	33	8,4	25
Sydsverige	36	8,0	22
Övre Norrland	27	5,6	21
Östra Mellansverige	32	6,4	20
Norra Mellansverige	29	5,6	19
Småland	38	5,6	15
Mellersta Norrland	48	6,0	13

Källa: NUTEKs nationella Entreprenörskapsbarometer 2006 samt Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006.

Tabell 52 Antal nystartade företag per tusen entreprenörer år 2005.

	Andel som helst vill vara företagare, procent	Antal nystartade företag per tusen invånare, år 2005	Antal nystartade företag per tusen entreprenörer (invånare som helst vill vara företagare)
Malmö	34	11,9	35
Lund	30	9,0	30
Övriga sydvästra Skåne	34	9,2	27
Helsingborg	29	11,1	38
Övriga nordvästra Skåne	36	8,2	23
Sydöstra Skåne	35	9,5	27
Kristianstad	34	8,1	24
Övriga nordöstra Skåne	35	6,7	19
Skåne	33	9,6	27

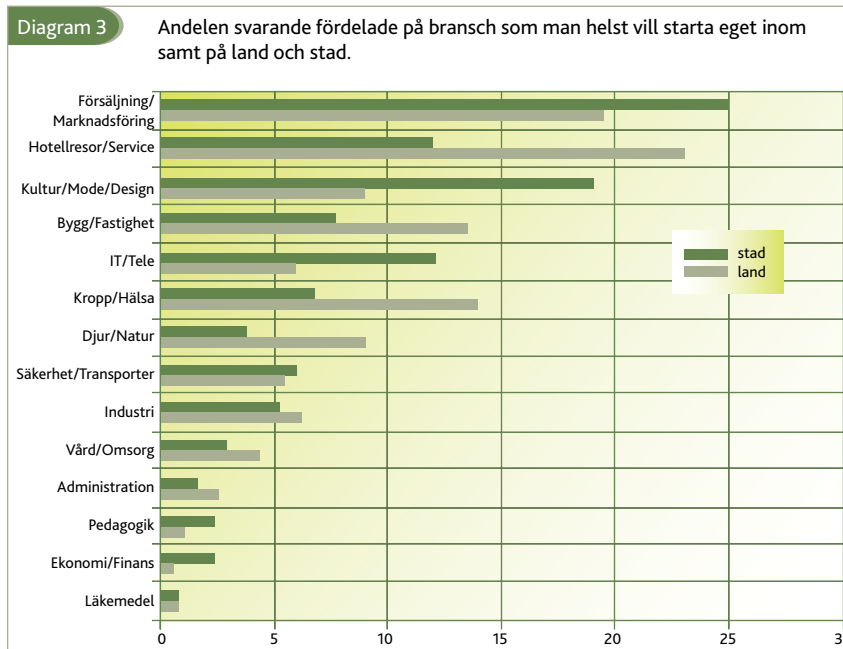
Källa: Skånes Entreprenörskapsbarometer 2006, Nyföretagarbarometern Jobs and Society Nyföretag.

I studien framkommer att vissa grupper genomgående visar på svagare vilja till företagande. Förutom de regionala skillnader i entreprenörskap och nyföretagande som visades i **tabell 52** är det främst skillnader mellan kön, härkomst, ålder och sysselsättning.

Regionala skillnader

När det gäller de inomregionala skillnaderna i Skåne förefaller viljan till företagande vara större utanför de stora städerna än i de stora städerna. Dessutom kan man anta att det är en annan typ av företag som startas. Utanför storstäderna är det självständigt arbete som lockar medan man i storstäderna i högre grad vill förverkliga idéer och ha en personlig utveckling.

Det skiljer också mellan vilka branscher man vill starta företag inom. **Diagram 3** visar fördelningen av branscher man vill starta företag inom i stadsområdena och de övriga regiondelarna i Skåne. Försäljning och marknadsföring är den mest önskade verksamheten i stadsområdena, även om den också är önskad i övriga områden. Branscher som är populärare i stadsområdena än i de övriga områdena är *kultur/media/design*, *IT/tele*, *pedagogik* och *ekonomi/finans*. I de övriga områdena är *hotell/resor/service*, *bygg/fastighet*, *kropp/hälsa* och *djur/natur* populärare. Intrycket är att man i stadsområdena väljer mer kunskapsintensiva branscher än i övriga områden.

Andra strukturella skillnader

Andelen som helst vill vara företagare är mindre bland kvinnor än bland män och mindre bland anställda inom offentlig sektor än inom andra sektorer. Dessa faktorer kan dock återspegla samma förhållanden. Att andelen är mindre bland offentliganställda kan bero på att förutsättningarna att starta företag inom denna sektor inte är lika goda som inom andra sektorer.

Andelen som helst vill vara företagare minskar med tilltagande ålder, och är större bland gymnasister än bland högskolestuderande och förvävsarbetande. Också dessa faktorer kan återspegla samma förhållanden. Det är dock viktigt att veta om attityderna följer årskullarna eller om attityderna förändras när samma årskullar blir äldre. I det första fallet kan åtgärder för att påverka attityderna i skolan på sikt resultera i mer positiva attityder för alla åldersgrupper. Förändras attityderna enligt det andra alternativet bör åtgärder vidtas bland alla åldersgrupper.

Attityderna till entreprenörskap är mer positiva bland utlandsfödda än bland infödda. I andra studier har det visat sig att det finns färre alternativa sysselsättningsmöjligheter och inträdesmöjligheter till arbetsmarknaden för utrikes födda. Detta betyder dock inte nödvändigtvis att minskade möjligheter till alternativ sysselsättning skulle ge mer positiva attityder till entreprenörskap. Bland de arbetslösa är andelen som vill vara företagare mindre än bland andra grupper.

Åtgärder för att stimulera entreprenörskap

Uppfattning och uppmuntran från skolan samt förebild bland närstående har stor betydelse för viljan att bli företagare.

Detta kan konstateras både i den nationella undersökningen och i den skånska undersökningen. Betydelsen av erfarenheter och uppmuntran från skolan för viljan till entreprenörskap är större i Skåne än i riket som helhet. Den skånska undersökningen visar på att erfarenheterna och uppmuntran från skolan är viktigare för kvinnor medan förebilder bland närstående är viktigare för män.

Undersökningen visar att information och uppmuntran från skolorna är mindre vanlig i Skåne än i så gott som alla andra riksområden. Den visar också att andelen som har fått information har minskat de senaste åren. Att förstärka och utveckla metoder, modeller, information samt uppmuntran i skolorna tycks därför vara en viktig åtgärd för att stimulera entreprenörskap.

Av dem som har fått information om entreprenörskap i skolan har närmare tre fjärdedelar fått informationen i gymnasiet och en fjärdedel på högskolenivå. Endast någon procent har fått informationen på grundskolenivå. Dessa andelar skiljer sig mellan de stora städerna och övriga regiondelar. I de stora städerna i västra Skåne är andelen som fått information inom högskolan större, i Lund till och med mer än 50 procent.

Av dem som har fått informationen på högskolenivå är andelen som helst vill vara företagare större än bland dem som fått information på gymnasiet, 43 procent jämfört med 36 procent. I båda fallen är andelen större än genomsnittet. Slutsatsen blir att det är motiverat att stärka informations- och uppmuntrande insatser kring företagande i både gymnasiet och högskolan.

Information

Av de skäl som angetts för att inte bli företagare är det främst sådana som har att göra med information som kan påverkas från regional nivå. De viktigaste hindren, det vill säga att *"det tar för mycket tid"*, är *"otryggt"* och *"ekonomiskt osäkert"* är svårt att åtgärda med enbart regionalt formade insatser. Skälet *"saknar affärsidé"* kan exempelvis motverkas genom entreprenörskapsfrämjande insatser i tidiga åldrar inom skolan, men även i senare skeden under exempelvis universitets- och högskolestudier genom nätverkskapande aktiviteter och förebilder, till exempel.

Direkt påverkan på skälen att *"man inte vet hur man skall gå tillväga"*, att *"man tycker att det är krångliga regler"* och möjligen att det är *"svårt att få finansiering"* kan bearbetas regionalt. Att informera mer och bättre kring företagande kan vara en möjlighet. Detta kan vara särskilt angeläget i områdena utanför de större städerna då Skåneundersökningen visar på att kunskapen om vad som krävs för att starta företag är något svagare där.

Bilaga 1: Frågeformulär

ENTREPRENÖRSKAPSBAROMETERN 2006 (NUTEK)

Är du född utomlands? F3

1. Ja
2. Nej

Är din far född utomlands? F3B

1. Ja
2. Nej

Är din mor född utomlands? F3C

1. Ja
2. Nej

Vilken är din högsta avslutade utbildning? F4

1. Grundskola
2. Gymnasial utbildning
3. Folkhögskola
4. Högskoleutbildning, kortare än tre år
5. Högskoleutbildning, tre år eller längre

Vilken är/var din fars högsta utbildning? F4F

1. Grund-, folk-, realskola
2. Gymnasium, fackskola
3. Universitet eller högskola, utan examen
4. Universitet eller högskola, med examen

Vilken är/var din mors högsta utbildning? F4M

1. Grund-, folk-, realskola
2. Gymnasium, fack-, flickskola
3. Universitet eller högskola, utan examen
4. Universitet eller högskola, med examen

Vilken är din huvudsakliga sysselsättning? F5

1. Studier - gymnasial utbildning
2. Studier - eftergymnasial utbildning
3. Anställd i ett litet privat företag med färre än 50 anställda
4. Anställd i stort privat företag med 50 eller fler anställda
5. Anställd av kommun eller landsting
6. Anställd av staten
7. Egen företagare
8. Arbetslös (INKLUSIVE ARBETSMARKNADS-POLITISKA ÅTGÄRDER)
9. Värnplikt

Är din gymnasieutbildning huvudsakligen teoretiskt eller praktiskt inriktad? F6A

1. Teoretiskt
2. Praktiskt

Vilken är din huvudsakliga studieinriktning? F6B

1. Teknik/Naturvetenskap
2. Humaniora/Juridik
3. Ekonomi
4. Övrig samhällsvetenskap/beteendevetenskap
5. Annat

Annat, vad ? F6BANNAT

Har du någon i familjen, släkten eller i den nära
bekantskapskretsen som är företagare? F7

1. Ja
2. Nej

Skulle du kunna tänka dig att bli företagare? F8

1. Ja
2. Nej

Varför kan du inte tänka dig att bli företagare?
Är det för... F9A

- ...saknar affärsidé?
- ...tar för mycket tid och engagemang?
- ...för osäkert ekonomiskt?
- ...för ensamt?
- ...många och krångliga regler att följa som företagare?
- ...mindre trygghet jämfört med anställning?
- ...svårt att få finansiering till företagsstart?
- ...vet inte hur man går till väga?

Tror du att du kommer bli företagare de närmaste åren? F11

1. Ja, inom ett år
2. Ja, inom fem år
3. Ja, inom tio år
4. Nej

Skulle du helst vilja driva företag ensam
eller tillsammans med någon eller några andra? F12

1. Ensam
2. Tillsammans med annan/andra

Vad skulle du helst vilja vara? F13

1. Vara anställd i ett litet privat företag med färre än 50 anställda
2. Vara anställd i ett stort privat företag med 50 eller fler anställda
3. Anställd av kommun eller landsting
4. Anställd av staten
5. Egen företagare

Inom vilket område eller bransch skulle du vilja
starta företag? F13B

1. Kultur/media/design
2. Administration/juridik/politik
3. Hotell/resor/service
4. Vård/omsorg
5. Bygg/fastighet
6. Kropp/kost/hälsa
7. Säkerhet/transporter
8. Försäljning/marknadsföring
9. Pedagogiska yrken/läraryrken
10. IT/telekommunikation
11. Djur/natur
12. Ekonomi/finans/försäkring
13. Industri/mekanik
14. Läkemedel

Vilka fördelar tycker du att eget företagande har
jämfört med att vara anställd? F14A

Andel som instämmer helt

- Ger bättre möjligheter att förverkliga idéer?
- Ger större utrymme för självständigt arbete?

- Ger bättre möjligheter att tjäna mycket pengar?
- Ger bättre möjligheter till personlig utveckling?
- Ger bättre möjligheter att kombinera arbete och privatliv?
- Ger högre status?

Tycker du att du känner till vad som krävs för att starta företag? F15

1. Ja
2. Ja, ungefär
3. Nej

Vet du vart du kan vända dig för att få information om att starta företag? F16

1. Ja
2. Nej

Vart skulle du vända dig för att få information om att starta företag? F17

Skulle du vända dig till...

- Arbetsförmedlingen?
- Släkt och vänner som är företagare?
- NUTEK, t.ex. Startlinjen eller Företagarguiden?
- Skatteverket?
- Bolagsverket?
- Nyföretagarcentrum?
- ALMI företagspartner AB?
- Kommunens näringslivskontor?
- IFS Rådgivningscentrum?
- Lokala kooperativa utvecklingscentra, LKU?
- Någon annanstans (utöver det vi nämnt) för att få information om att starta ett företag?

Tycker du att du genom skolutbildningen fått en uppfattning om hur det är att driva företag? F18

1. Ja
2. Nej

I vilken del av din skolutbildning har du fått denna uppfattning om hur det är att driva företag? F19

1. Grundskolan
2. Gymnasieskolan
3. Universitetet/Högskolan

Har du i skolan uppmuntrats att bli företagare? F20

1. Ja
2. Nej

Tror du att du skulle klara av att starta företag? F21

1. Ja
2. Nej

Har du deltagit i någon eller några av följande organisationers aktiviteter? F22A

- Snilleblixarna?
- Finn Upp?
- Ung Företagsamhet?
- Drivhuset?

Bilaga 2: Riksområden/NUTS2

NUTS-indelningen i Sverige 2005-01-01

NUTS är den regionala indelning som används inom EU för statistikredovisning. I Sverige utgörs NUTS 1 av hela riket, NUTS 2 av riksområden och NUTS 3 av län.

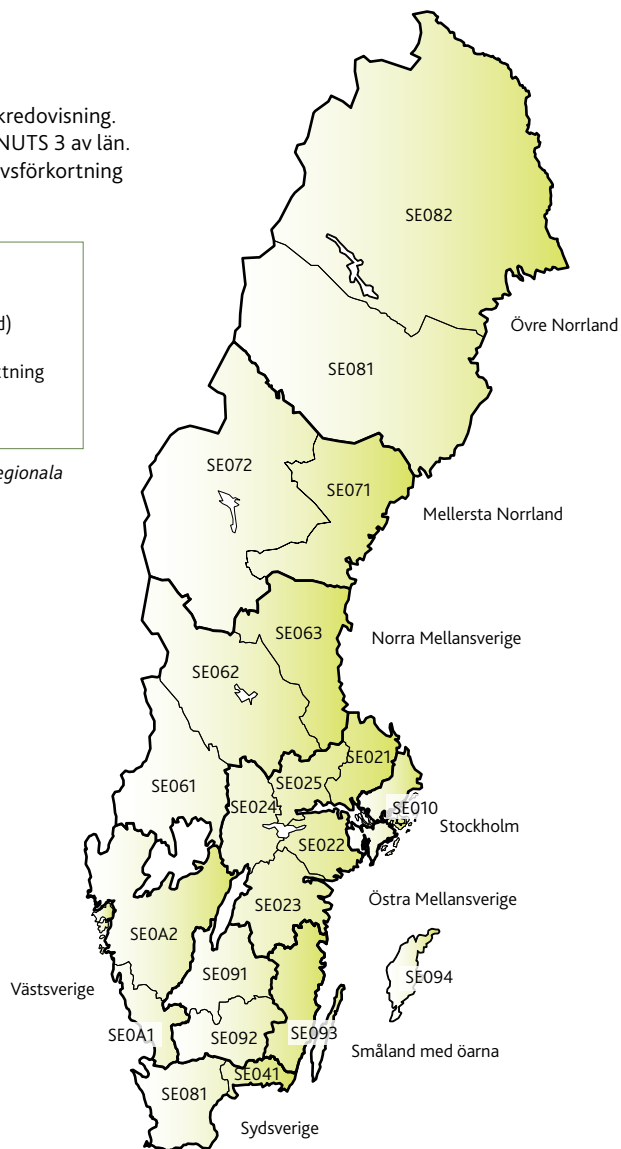
Koden för NUTS 3 består av 5 positioner: den inleds med bokstavsförkortning för landet, därefter följer en position för varje nivå.

SE0	Sverige
SE01	Stockholm
SE011	Stockholms län (01)
SE02	Östra Mellansverige
SE021	Uppsala län (03)
SE022	Södermanlands län (04)
SE023	Östergötlands län (05)
SE024	Örebro län (18)
SE025	Västmanlands län (19)
SE09	Småland med öarna
SE091	Jönköpings län (06)
SE092	Kronobergs län (07)
SE093	Kalmar län (08)
SE094	Gotlands län (09)
SE04	Sydsverige
SE041	Blekinge län (10)
SE044	Skåne län (12)
SE0A	Västsverige
SE0A1	Hallands län (13)
SE0A2	Västra Götalands län (14)
SE06	Norra Mellansverige
SE061	Värmlands län (17)
SE062	Dalarnas län (20)
SE063	Gävleborgs län (21)
SE07	Mellersta Norrland
SE071	Västernorrlands län (22)
SE072	Jämtlands län (23)
SE08	Övre Norrland
SE081	Västerbottens län (24)
SE082	Norrbottnens län (25)

Kod: **NUTS 1**
NUTS 2
NUTS 3 (länskod)

NUTS-områdenas omfattning
 NUTS 2
 NUTS 3

Källa: SCB, MIS 2003:1, Regionala indelningar i Sverige

Bilaga 3: Resultatredovisning efter kön, ålder och regionfamilj, REGION SKÅNE

Detta avsnitt redovisar fältarbetet. Antal svar och bortfall redovisas efter kön, ålder och regionfamilj. Svarts- och bortfallsandelarna är beräknade enligt principerna i *Standard för bortfallsberäkning* (Sektionen för surveystatistik, Svenska statistikersamfundet, 2004). Urvalet till denna undersökning består av n (=3011 personer) som klassificerats i tre huvudkategorier:

S: Målpopulationsobjekt (personer) för vilka fullständiga eller partiella svar erhöles

B: Målpopulationsobjekt (personer) som utgör bortfall (objektbortfall)

Ø: Personer i urvalet som utgör övertäckning, det vill säga personer som inte tillhör målpopulationen.

Dessutom redovisas bortfallet efter underkategorierna: Ej anträffad, Vägrare och övrigt bortfall (till exempel sjukdom, institutionsboende och språksvårigheter). Svarts- och bortfallsmåtten är beräknade enligt följande:

$$\text{Svartsandel: } \frac{n_S}{n_S + n_B}$$

$$\text{Bortfallsandel: } 1 - \left(\frac{n_S}{n_S + n_B} \right)$$

Kategori	Antal	Procent
Svar (S)	2140	68,0
Bortfall (B)	1005	32,0
Därav ej anträffade	638	20,3
vägrare	321	10,2
förhindrad medv	46	1,5
Antal i urvalet (n)	3200	
Därav Övertäckning (Ø)	55	1,7

Kategori	Män		Kvinnor	
	Procent	Antal	Procent	Antal
Svar (S)	1110	69,5	1030	66,5
Bortfall (B)	487	30,5	518	33,5
därav ej anträffade	304	19,0	334	21,6
vägrare	154	9,6	167	10,8
förhindrad medv	29	1,8	17	1,1
Antal i urvalet (n)	1622		1578	
Därav Övertäckning (Ø)	25	1,5	30	1,9

Övertäckningen i denna undersökning är förhållandevis stor och övertäckningsandelen beräknas enligt följande: övertäckningsandel = $n\emptyset / n$

I **tabell A–D** uttrycks andelarna som procenttal.

Resultat av fältarbetet

Det totala bortfallet utgör 32 procent av urvalet. Den dominerande bortfallsorsaken är "ej anträffade". En femtedel av urvalet var ej anträffade.

Andelen som ej vill delta i undersökningen ligger på 10,2 procent, vilket är en ökning med 2 procentenheter sedan NUTEKs undersökning på riksurval 2005. En trolig orsak till ökningen är att vi har en ökning av antalet mobiltelefonnummer vilket inneburit att vi i ökad omfattning nått urvalspersonen i en situation där han eller hon inte velat delta. Den huvudsakligen angivna orsaken för att inte delta var med hänvisning till frivilligheten.

Studerar man svarandandelen efter kön så visar det sig att männen svarat i högre utsträckning med en skillnad på nästan 3 procentenheter. Skillnaden mellan könen utgörs dels av vägrarandelen, som är drygt 1 procentenhet högre för kvinnor och dels av att andelen ej anträffade är drygt 2 procentenheter större för kvinnor. När det gäller svarsandelen efter ålder utmärker sig de yngsta i urvalet, 18–20 åringarna, med en svarsandel på nära 73 procent. I övriga klasser

Tabell C Resultat av fältarbetet - uppdelat efter ålder

Kategori	18–20 år		21–23 år		24–26 år		27–30 år	
	Antal	Proc	Antal	Proc	Antal	Proc	Antal	Proc
Svar (S)	520	72,9	518	67,2	463	65,5	639	67,0
Bortfall (B)	193	27,1	253	32,8	244	34,5	315	33,0
däruv ej anträffade	120	16,8	155	20,1	175	24,8	188	19,7
vägrare	62	8,7	89	11,5	59	8,4	111	11,6
förhindrad medv	11	1,5	9	1,2	10	1,4	16	1,7
Antal i urvalet (n)	719		784		725		972	
däruv övertäckning (Ø)	6	0,8	13	1,6	18	2,5	18	1,9

Tabell D Kommer du att bli företagare de närmaste åren? 18–30 år.

Kategori	Reg. fam 1		Reg. fam 2		Reg. fam 3	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Svar (S)	1639	67,4	460	70,7	41	67,2
Bortfall (B)	794	32,6	191	29,3	20	32,8
däruv ej anträffade	509	20,9	118	18,1	11	18,0
vägrare	244	10,0	68	10,5	9	14,8
förhindrad medv	41	1,7	5	0,7	0	0,0
Antal i urvalet (n)	2475		663		61	
däruv övertäckning (Ø)	42	1,7	12	1,8	0	0,0

varierar svarsandelen från ca 65,5 procent till 67,2 procent.

Övertäckningen består huvudsakligen av personer som har flyttat från Sverige. I 25 procent av fallen är det en officiell uppgift, det vill säga att personen har meddelat flytt till folkbokföringen. I 47 procent av fallen är det en inofficiell uppgift. Det kan exempelvis vara en släkting eller bekant som meddelar att personen har flyttat eller att vi fått uppgiften från Migrationsverket att personernas uppehållstillstånd gått ut. Övriga övertäckningsfall är åtta avlidna och sju vars uppgifter i RTB var belagda med sekretess.

Det går inte att bortse från att bortfallet är en besvärande felkälla. Den bortfallskevhets som uppkommer till följd av bortfall beror både på bortfallsandelen och skillnaden mellan bortfallet och de svarande, beträffande den undersökta variabeln. Bortfallsandelen känner vi, men däremot känner vi inte nämnda skillnad.

Entreprenörskapsbarometern för Skåne 2006

NUTEK har sedan 2003 gjort en årlig mätning av attityder till företagande i Sverige i en Entreprenörskapsbarometer. I denna rapport redovisas resultatet från en fördjupad undersökning av attityder till företagande som gjordes i Skåne hösten 2006. Syftet är att så långt möjligt jämföra ungdomarnas attityder i Skåne med motsvarande uppgifter på nationell nivå som redovisas i NUTEKs Nationella Entreprenörskapsbarometer. I rapporten kommer därför att redovisas tabeller som motsvarar dem som redovisas i den nationella redovisningen av Entreprenörskapsbarometern för år 2006. Undersökningen är en av fem aktiviteter inom Skånes Entreprenörskapsprogram som genomförs 2005–2007.

Skånes regionala
tillväxtprogram

NUTEK

Verket för näringslivsutveckling